

DECEMBER
1989

DUHOVNO
ŽIVLJENJE

AMORAL INDIFERENCIA ANTE EL GENOCIDIO LIBANES

El diario del Vaticano "L'Osservatore Romano", condenó duramente "la amoral indiferencia ante el genocidio del pueblo libanés", indiferencia que "pesará sobre la conciencia de las personas y de los pueblos y sobre todo de aquellos que deben responder del mal que hacen".

Revelando con tristeza que "morir en el Líbano ya no es noticia", el diario de la Santa Sede exhorta:

"La conciencia del mundo no debe permitir que ocurran hechos tan dolorosos ni en el Líbano ni en ninguna otra parte. En vísperas de un nuevo milenio, en el umbral de una era de grandes esperanzas, la humanidad no puede aceptar con indiferencia que una parte de ella se muera".

PREJELI SMO S PROŠNJO ZA OBJAVO:

OB DOGODKIH V SLOVENIJI

Slovenski narodni odbor, ki že 45 let združuje demokratične politične stranke v skupno predstavništvo, najprej v medvojni ilegali in nato v emigraciji, opozarja ob pomembnih parlamentarnih odločitvah v Sloveniji, da gre za korak, ki predstavlja novo okrepitev naravne težnje po slovenski suverenosti, ki pa še vedno ne izpolnjuje narodovih zahtev po resnično demokratični družbeni ureditvi.

Stranke, ki sestavljajo SNO, v svojih programih poudarjajo, da ima slovenski narod po naravnem pravu pravico do svoje države. Ta naj bo osnovana na ustavi, ki bo sad pluralistične, svobodno izvoljene ustavodajne skupščine, ter zagotovilo tako človekovih osebnih pravic kakor svobodnega delovanja vseh demokratičnih političnih smeri, ki sestavljajo slovensko narodno občestvo. Omenjeni programi se tedaj povsem strinjajo z zahtevami demokratskih gibanj v Sloveniji, ki so z letošnjo Majsko deklaracijo postavila osnovo bodoči slovenski demokraciji.

Ob tej priložnosti SNO ponovno poudarja, da se bo naš narod odkopal do novih možnosti za rast pa tudi za vključitev v zbor svobodnih evropskih narodov le tedaj, ko bo prost vsakega totalitarizma, to je, ko bo z enako odločnostjo zahteval in dosegel pravico do samostojnega, demokratičnega odločanja tako o odnosih do drugih držav kakor tudi o notranji ureditvi svoje družbe.

SLOVENSKI NARODNI ODBOR

V septembru 1989.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

LETO 56

DECEMBER 1989

OBILJE BLAGOSLOVA IN PRAVEGA DUHOVNEGA VESELJA OB PRAZNOVANJU BOŽIČNIH PRAZNIKOV VAM ŽELI VAŠA REVIIJA

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

Adventni čas in adventne pesmi

V pripravi na praznovanje Gospodovega rojstva imajo zelo pomembno vlogo naše adventne pesmi. Poleg tega nam pomagajo, da adventni čas bolj učinkovito postane čas pričakovanja drugega Kristusovega prihoda ob koncu sveta. Tako se ves advent tesneje povezujemo z Odrešenikom, ki po Svetem Duhu stalno prihaja v naša srca in v naše skupnosti.

Adventne pesmi so naši predniki peli v domačem jeziku že v srednjem veku, čeprav je med adventnimi pesmimi v naših pesmaricah najbrž le ena, ki izvira še iz srednjega veka, in sicer pesem Poslan z nebes je angel. Adventne motive pa imajo tudi nekatere stare Marijine pesmi, npr. Je angel Gospodov.

Razen Poslan z nebes je angel so v pesmaricah še sledeče pesmi: Čuj iz višav veseli glas, Dopolnjen je obljube čas, Vi, oblaki, ga rosite, Vso zemljo tema krije in še druge.

Pričakovanje Jezusovega zgodovinskega prihoda

Glavna vsebina naših adventnih pesmi je podoživljanje dobe, v kateri so ljudje pričakovali O-

drešenika. To je čas od prvega greha na začetku človeškega rodu in prvega veselega oznanila o prihodnjem Odrešeniku do angelovega oznanjenja Mariji, da bo postala Odrešenikova mati. Razumljivo je, da ima zato v adventnih pesmih poleg pričakovanega Odrešenika prvo vlogo Devica Marija.

Kakor temno ozadje je v naših adventnih pesmih prikazano stanje neodrešenega človeštva in ljudi v grehih: „Raj je zapravljen, nebo je zaprto.“ „Uprli smo se grešniki, pokorščino odrekli ti.“ „Verige greha nas teže, življenje božje v nas more.“ Podoba te neodrešenosti je prihajajoča zima: „Ni cvetja na tratah zelenih, utihnili log sta in gaj, tema zagrnila je zemljo kot mrak, ki zatemnil je raj.“

Skupaj s prerokom Izaijem, adventnim glasnikom, in adventno liturgijo rotimo nebesa: „Vi, oblaki, ga rosite ali zemlja naj ga da! Ve, nebesa, ga pošljite skor Zveličarja sveta.“ Ta motiv se v več pesmih ponavlja. Ob naslovnitvi na sv. Pavla vse stvarstvo zdi huje po odrešenju: „V revi zdi huje celo stvarjenje, jeza ga stiska tvoja, Gospod. Pošlji nam skora raj že odrešenje, otmi človeštvo

bremena zmot.“ Uresničujejo se starozavezne napovedi Odrešenika: „Iz Jakoba bo zvezda vzšla in vzradostila ljustva vsa. Ta zvezda vstaja, že žari, človeštvu upanje budi.“

Stanje neodrešenega človeštva ni brezupno, kajti: „Čuj iz višav veseli glas, ki z upanjem navdaja nas. Izgini, temni mrak noči, na nebu Jezus se blešči.“ „Dopolnjen je obljube čas, rešenje se že bliža: Usmili Bog se grešnih nas, z višav se k nam poniža.“ „Že božje Jagnje iz nebes prihaja na ta revni svet.“ Najboljša adventna pesem Vi, oblaki, ga rosite božje učlovečenje takole izraža: „Oče večni se usmili zemlje bridkih bolečin; da bi se ljudje rešili, se ponudi božji Sin.“

Z učlovečenjem božjega Sina je bistveno povezana Devica Marija,

o kateri govori večina adventnih pesmi. Vsebinsko se nanašajo na svetopisemsko poročilo o angelo- vem oznanjenju Mariji. Marijo naše pesmi označujejo kot brezmadežno Devico, nevesto Svetega Duha, izvoljeno Kraljico, blaženo ženo, mater Kralja nebes, zgodnjo danico, jutranjo zvezdo, milosti polno. Marijino materinsko vlogo lepo izražajo besede: „V noč nam pregrehe pošlji utehe, upanja luč nam prižgi.“

Učlovečenje božjega Sina je zelo odrešensko usmerjeno, ozko povezano z Jezusovo velikonočno skrivnostjo, kajti „uničit grehov naših zlo v trpljenje Jezus gre voljno“. „Z nebes prihaja večni Bog, sprejema smrt za greh otrok.“ „Že bliža se rešilni dan, Odrešenik prihaja k nam! Dovolj je solz, dovolj gorja, rešilna do-

ba je prišla. Le pridi, Zveličar, božji Sin, rešit človeštvo iz temin.“

Odrešenikov duhovni prihod po milosti

Podoživljanje dobe, v kateri so pričakovali Odrešenika in se pripravljali na njegovo človeško rojstvo, ima namen, da nas pripravi na Odrešenikov sedANJI prihod, na njegovo duhovno rojstvo v naših srcih. Spominjanje preteklih dogodkov v liturgiji nikoli ni samo spominjanje. Tisto, česar se spominjamo, postaja na neki način navzoče. Tudi adventne pesmi na neki način pretekle odrešenjske dogodke ponavzočujejo, saj spadajo k adventnemu bogoslužju. Kristus nas po teh dogodkih danes odrešuje. Adventne pesmi nam pomagajo, da se na to Kristusovo odrešenjsko delovanje pripravljamo, se zanj odpiramo. Za danes veljajo besede: „Srce otožno, zdrami se, pogled povzdigni od zemlje! Glej, nove zvezde blaga moč pregnala bo nesrečno noč.“ Tako so adventne pesmi polne upanja in veselega pričakovanja. Ne velja le za čas pred dva tisoč leti, ampak še bolj za danes, za pevce, ki pesem pojejo, za tiste, ki jo z odprtim srcem poslušajo: „Usmili Bog se grešnih nas, z višav se k nam poniža.“

Čeprav nas pesem postavlja v čas, ko so hrepeneli po prvem Odrešenikovem prihodu, hoče prav danes v nas zbuditi hrepenenje po

sedanjem Odrešenikovem prihodu in nas odpira za njegov duhovni prihod v adventnem in nato v božičnem času: „Le kdaj, Zveličar, prišel boš z Očeta večnega močjo? Prihod tvoj napovedali že davno nam preroki so. Verige greha nas teže, življenje božje v nas more. O pridi čimprej nas otet in breme težko nam odvzet!“

Pri Kristusovem odrešenjskem delovanju v naših dušah ima posebno sredniško vlogo Devica Marija: „Češčena, Marija, izprosi nam to, da dušni sovražnik nas zmagal ne bo. Češčena, Marija, je angelski glas, le prosi, Marija, v nebesih za nas.“ „Marija, mati božja, le prosi ti za nas, naj božja milost z nami ostane slednji čas.“

Današnjo Marijino vlogo v adventnem času lepo predstavi pesem Vso zemljo tema krije, po kateri „Cerkev v čast Marije obhaja zornice“. Še več nam pove pesem Zdaj razsvetljena je noč: „S srca Marije vsakemu sije milost in božja pomoč.“ V pesmi Ni cvetja na tratah zelenih „Brezmadežna v dalji žari, v adventnem nam času naznanja vse lepše in srečnejše dni.“

Nekatere pesmi še posebej opjevajo današnje Odrešenikovo delovanje: „Bratje, dosti je že spanja, glas nebeški kliče nas, dan se bliža, noč odganja, zdaj prihaja srečni čas. Zdaj Boga za moč prosimo, da sebičnost odložimo, da ljubezen svet spozna, da po nas dobi Boga. O Zveličar, pridi sko-

ro, spolni, kar srčno želim: moč prinesi mi od zgoraj, da povsem se spokorim.“

Pesem Milo nekdam rod človeški govori o Jezusovem rojstvu v naših srcih: „Jezus hoče pa roditelj tudi v srcih naših se.“ Ista pesem govori o že izvršenem odrešenju, kar je v adventnih pesmih redek motiv: „Bog izpolnil je obljube, Jezusa poslal je že, ki nas rešil je pogube; uslišal mile vzdih je.“

Odrešenikov drugi prihod

Adventni čas je tudi čas pričakovanja drugega Kristusovega prihoda. V adventni liturgiji je ta misel močno navzoča, v naših adventnih pesmih pa manj. Adventna pesem Vi, oblaki ga rosijo, se konča s prošnjo: „Zberi nas

na sodni dan med ovce na desno stran.“ Pesem Čuj iz višav veseli glas ima v zadnji kitici misel o drugem Kristusovem prihodu, kjer ga slika kot strogega sodnika: „Ko zadnjič se nam bližal bo, pretresel s strahom bo zemljo. Pravični se ne bo ga bal, krivični bo težko obstal.“

Tudi veselo pričakovanje prvega Kristusovega prihoda nas usmerja na drugi Kristusov prihod. Prvi Kristusov prihod je namreč podoba drugega in priprava nanj. Ko pojemo ali poslušamo naše adventne pesmi, ki večinoma govorijo o prvem Kristusovem prihodu, naša misel že lahko poleti k drugemu Kristusovemu prihodu, čeprav je škoda, da v naših pesmih ta motiv ni bolj navzoč.

Anton Nadrah

BOŽIČNA MOLITEV

Hrup tekmujočih korakov — kam?
Lažne, odvečne besede — čemu?
Koliko udarcev po srcu in senc na poti!
Jezus v jaslicah daleč in sam,
jaz sem pribit in ne morem od tu,
pridi mi Ti naproti!

Novorojeni, o vzdigni me,
z milostjo operi te kalne oči,
dušo z odmevi tišine napoji!
Naj me otroštva čisti zrak otme,
zgled nepozabnih iz najlepših dni
varje po stezi me Tvoji!

Vinko Beličič

Rojen je Rešenik

Dragim slovenskim rojakom doma, v zamejstvu, zdomstvu in izseljenstvu bi rad po naročilu slovenskih škofov zaželel po stari slovenski krščanski navadi obilje božjega blagoslova in miru za svete božične dni in novo leto 1990, ki je še povsem zastrto pred nami.

Božični prazniki so od nekdaj imeli v sebi čudovito moč združevanja. Nikoli med letom nismo občutili tega, kar smo občutili o božiču. Kako nas je kar vleklo drugega k drugemu tako v družinskem okolju, med sosedi, vaščani, člani župnijske skupnosti. Stisk roke je ta dan vse bolj zgovorno oznanjal resnico, da nas je Kristus, ki je prišel na svet „zaradi nas in našega zveličanja“, povezal v tisto najmočnejše bratstvo, ki ga ne morejo nadomestiti nobene še tako idealne svetne strukture.

Tudi v tem letu Gospodovem se bo neslišno spustil med nas sveti večer z vso svojo presežno vsebino. Spustil se bo v naš slovenski prostor. Na sveti večer naš duhovni pogled sega prek teh naših pravnih meja in bi rad ta slovenski prostor razširil do skrajnih meja, kjer prebiva slovenski človek. Naš slovenski svet ni samo prostor med Triglavom in Gorjanci, med Prekmurjem in Jadranom. To je tudi svet našega zamejstva, zdomstva in izseljenstva. In v tem širokem prostoru bomo tudi letos znova doživljali zgodovinsko dejstvo rojstva Boga-človeka med nami. Božič, to je mali Bog med nami. Žal so mnogokrat zunanosti prekrile to osnovno resnico praznovanja božiča.

Novorojeni Kristus se bo tudi letos v tem našem svetu srečal z nami. „Razodela se je božja milost, ki prinaša odrešenje vsem ljudem“ (1 Tit 2, 11). Kristus bo v tem našem prostoru našel ljudi, ki so upravičeno zaskrbljeni za našo bodočnost, našel bo strah, nerazumevanje, krivice, mnogokrat tudi obup in občutek nesmisla življenja. Tudi svet, v katerega je prvikrat prišel Kristus, ni bil dosti drugačen. Vemo, da Kristus ni iskal tistih, ki so bili „v kraljevih palačah“ (Lk 7, 25), pač pa se je hotel približati malemu človeku, zapo-

stavljenemu, obdanemu z mnogoterimi skrbmi. Čeprav je Kristus do dna poznal tedanji svet krivic, gorja vseh vrst, strahu in greha, je vendarle na ves glas povedal, da „ni prišel, da bi svet sodil, ampak da bi ga rešil“ (Jn 12, 47).

Ob vseh mogočih krizah in negotovostih, ki so zajele tudi ta naš slovenski svet, iščemo čudežnega rešenika, ki bi nas popeljal v boljši, mirnejši, pravičnejši in svobodnejši svet. Božični praznik pa nas z vso svojo pestrostjo, mnogokrat združeno z romantiko, vodijo k tistemu Rešeniku, ki ga je Bog poslal, da bi ta svet „rešil“. Ta Rešenik je postal človek, da bi človek postal bolj človeški in bolj božji. Zato bomo letošnji božič kot kristjani in Slovenci zares doživeto praznovali samo tedaj, če bo vsakdo izmed nas odprl svojo notranjost Luči, Resnici, Pravici in Ljubezni, ki nam sije iz novorojenega Boga in človeka. Zato le navdušeno ponavljajmo refren božične pesmi: Rojen je Rešenik!“

+ Stanislav Lenič

Blagoslovljen in vesel božič

Božični nagovor slovenskega metropolita dr. Alojzija Šuštarja na sveti večer 1988 med polnočnico v ljubljanski stolnici, ki jo je prvič prenašal ljubljanski radio.

Dragi bratje in sestre!

„Ne bojte se; glejte, oznanjam vam veliko veselje, veselje za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v Davidovem mestu Zveličar, ki je Kristus Gospod.“

Spet oznanja na to sveto noč Cerkev ta božični evangelij, to veselo novico. Oznanja jo vsem ljudem, kajti veselje je za vse ljudi, ker se je Kristus Zveličar rodil za vse ljudi.

In zato vam vsem, vam, ki ste zbrani tu v ljubljanski stolnici, in tistim, ki me poslušajo po ljubljanskem radiu, voščim prav od srca: Blagoslovljen in vesel božič! Božjega miru in božje milosti ob tem prazniku božje ljubezni in božje dobrote, da bi mogli nocoj, ko smo kot ena družina zbrani tu okrog oltarja, doživeti božjo navzočnost med nami in da bi ta božični evangelij dosegel čim več ljudi, tudi tistih, ki ne morejo priti, da bi se sami udeležili slovesnosti v cerkvi, pa hrepenijo po božji besedi na to božično noč; da bi te besede dosegle bolne in ostarele, osamljene in trpeče, tiste v zaporih in tiste v vojašnicah, tiste, ki kjerkoli tavajo in

hrepenijo po miru, po ljubezni, po dobroti.

Čudno je poročilo, ki smo ga slišali, in v čudnih razmerah se je rodil božji Sin Jezus Kristus: na robu družbe, ker ni bilo prostora zanj tam, kjer se zbirajo drugi ljudje. In prvi, ki so slišali novico o njegovem rojstvu, so bili ljudje na robu družbe, izločeni iz družbe, pastirji, ki so bili pri svoji čredi na poljanah. Njim je bilo oznanjeno, da je rojen Kristus Zveličar, odrešenik vsega človeštva.

In s tem poudarja božični evangelij, da Bog ne postavlja nobenih pogojev, ampak sprejema vsakega človeka in sprejema posebno tiste, ki jih ljudje odpravljajo,

Bog je drugačen kakor smo mi ljudje. Mi ljudje postavljamo v srečanju med seboj pogoje, se ločujemo in izločujemo. In iz tega nastajajo nasprotja in sovraštva. Bog pa je drugačen. On sprejema človeka in mu odpusti njegove krivde in ga spremeni in ga sprejme kot svojega otroka.

In zato, bratje in sestre, če sprejmemo Boga, tudi mi postanemo drugačni. Osvobodimo se svo-

je sebičnosti, zaprtosti sami vase, nasprotovanja bližnjemu, najdemo dobroto in ljubezen do vsakega človeka. In za ta dar prosimo to sveto noč, zase in za vse druge. Na to sveto noč se odpirajo naše cerkve in so razsvetljene in vabi-jo ljudi: Pridite, da tudi v teh temnih in težkih časih slišite bo-žično oznanilo in božični evange-lij; oznanilo, da se je s Kristuso-vim rojstvom začelo naše odreše-nje; oznanilo, da je naš Bog Bog ljubezni, ki se zanima za ljudi in zanje skrbi. In da bi nocoj doži-veli resnico tega božičnega evan-gelija, v tej razsvetljeni cerkvi, je naša iskrena prošnja za vse, kajti ta odprta cerkev, ki vabi, da se zberemo kot ena družina, ta raz-svetljena cerkev je podoba in naj-bo podoba naše notranjosti, naše-ga srca. Če se bomo tudi v notra-njosti odprli Bogu, da bi bilo tudi v našem srcu, v naši notranjosti vse svetlo vsaj to noč, bomo do-bili novega upanja za svoje živ-ljenje. Zaprta srca — kako nekaj žalostnega in težkega je to, če so zaprta zaradi nevednosti, zaradi sebičnosti, zaradi upornosti, za-radi sovraštva!

Nocoj nas Bog sam vabi, naj odpremo svoje srce njegovi luči, dobroti in ljubezni. Nocoj vešča beseda iz Razodetja sv. Janeza: „Glej, stojim pred tvojimi vrati in trkam. Kdor sliši moj glas in mi odpre, pri njem bom vstopil in bom večerjal z njim in on z me-noj.“

Da bi nocoj slišali njegov glas, mu odprli in sprejeli Gospoda v svoje življenje, da bi bila luč in novo upanje v naših srcih in da bi se s to lučjo vrnili v vsakdanje življenje in nekaj od te luči, od te-ga novega upanja prinašali tudi drugim!

Ne bodimo razočarani, dragi bratje in sestre, če se nam bo do-gajalo kakor pastirjem: doživeli so močno luč in slišali so angel-sko petje, a potem je luč ugasnila, petje je utihnilo in pastirjem je bilo naročeno: Pojdite in boste našli mater in dete, v jasli polo-ženo; našli boste vsakdanjost, ne-kaj čisto vsakdanjega. Ko je luč ugasnila, so se pastirji vrnili v temo, a v srcu so nosili luč in ta luč je bila močnejša kakor vsa-ka tema.

Dragi bratje in sestre, od srca vam želim, da bi se nam zgodilo nocoj to, kar se je zgodilo pastir-jem: ko bodo ugasnile luči, ko se bomo vrnili v svojo vsakdanjost, v svoje družine, morda tudi v marsikakšno trpljenje in preizku-šnjo, v svojem srcu bomo nosili luč, ki bo močnejša kot vsaka te-ma. Luč vere, luč zaupanja in luč ljubezni, kajti zares rodil se je Kristus Gospod in tu sredi med nami je in z nami bo ostal na na-ši življenjski poti.

Da bi to doživljali, da bi vedno močnejše spremljali Kristusa in z njim hodili svojo življenjsko pot, tega vam še enkrat želim na to sveto božično noč. Amen.

Božič v celici št. 134

Premetil sem celico. Sedem kratkih korakov. K steni je bila pritrjena premična železna postelja. In na njej slamnjača. Zdelo se mi je neverjetno. V Tolminu brez slamice, v smrtni celici kup smeti in prahu v blazini, zdaj pa nabita slamnjača. Kakšen napredek! Od vseh strani sem jo ogledoval in otipaval. Ni bilo odeje ne rjuh, vendar bom po enajstih mesecih zopet ležal na svoji postelji, čeprav le na slami. Kdor ni poskusil, ne more razumeti, kaj človek občuti v takem trenutku.

Tudi mizica je bila v celici in štirioglat stolček. Mizica je imela celo predalček.

Na steni je visel obešalnik s polico. Vse je bilo prazno, vendar so ti predmeti napolnjevali celico in dušo. Postali smo si prijatelji.

Pozvonilo je. V vseh celicah je zaropotalo. Snemali so postelje. Tudi jaz sem odpel svojo in jo spustil na tla. S posebnim užitkom sem to napravil. Potipal sem slamnjačo in jo pobožal od vzno-

Jožko Kragelj je bil leta 1949 kot mlad duhovnik obsojen na smrt. Dolgo je čakal izvršitve smrtne kazni, nato so ga pomilostili na zaporno kazen, poleti 1956 pa spustili iz ječe. Zapis o božiču v samici v ljubljanskih zaporih je del Kragljeve zgodbe, ki izhaja v Družini pod naslovom Moje celice.

žja do vzglavja. Pravzaprav nisem niti vedel, na katerem koncu bo glava. Premišljeval sem, kako naj se zlekнем, da bom lepo počival. Časa ni bilo veliko, ker je paznik Povž kmalu začel ugašati luči. Posvetilo se mi je. Na sredini sem slamnjačo odvezal, nekoliko odmaknil slamo in se zarič vanjo. Kratek suknjič sem slekel in z njim pokril, kar je kukalo iz slamnjače. Leva roka in glava. Vse je bilo v slami. Zdelo se mi je, da sem v seniku v domači senožeti. Le slama je imela drugačen vonj kot sveže seno. Kmalu me je objela toplota, ki sem jo po drugih celicah in bunkerjih zaman pričakoval.

Zaslišal sem korake. Paznik se je ustavil pri vratih. Pokukal je skozi linico in dolgo gledal. Ni me videl. Moral sem se premakniti, da se je prepričal o moji navzočnosti. Nato je ugasnil luč. Koraki so se oddaljevali.

Na steni poleg sebe sem zaslišal trkanje. Na drugi strani so bili radovedni, kakšnega soseda so dobili. Tudi to je za jetnika doživetje. Neverjetno je, kako hitro najde ključ za sporazumevanje. Niti zidovje niti stene niso več ovire. Časa ima na pretek, zato se s posebno abecedo pogovarja. En udarec pomeni črko A. Dva udarca B in tako dalje. Trkaš

in trkaš, počasi sestavljaš besede. Če sosed razume, udari dvakrat in ti nadaljuješ. Po kratki vaji postane tudi ta govorica nagla. Morsejevi znaki niso primerni ker črtic-drsanja ne slišiš. Udarci pa so slišni, zlasti če pritisneš uho na steno.

Dvignil sem glavo in prisluhnil. Štel sem. Dvanajst, črka K. Dal sem znamenje, da sem razumel. Pet udarcev, črka D. Zopet moj udarec. Nato šestnajst udarcev, črka O: kdo. Zaporedna udarca — Konec besede.

„Kdo tam?“ je sledilo vprašanje. Pomislil sem. Ali naj se javim? Morda je past? Včasih so tudi pazniki trkali. Nekaj časa tišina. Tudi na drugi strani so čutili, da oklevam. Končno sem začel trkat.

„Tukaj Jožko,“ sem povedal. „In tam?“

„Tukaj Vera,“ je bil odgovor. Ženske? Zopet tišina.

„Ste sami?“ je sledilo vprašanje.

„Da. Pa vi?“

„Ne. Sva v dveh.“ Spet tiho. Vsak je svoje razmišljal.

„Obsodba?“ je vprašal.

„Na smrt.“

„Tudi jaz.“

Naslonil sem glavo na steno in razmišljal. Kako čudno je to življenje. Nikdar nisi videl človeka, nikoli mu nisi podal roke, nisi še slišal njegovega glasu, ničesar ne veš o njem in zdaj ti s hladnimi udarci na steno zaupa, da ga je

doletela ista usoda kot tebe: Na smrt! Kdor je sam v stiski, razume tudi bližnjega.

„Od kod?“ je nadaljevala.

„Iz bunkerja,“ sem hitel odgovorjati, čeprav še ni dokončala vprašanja.

„Doma?“ je sledilo telegrafsko vprašanje.

„Primorec.“

„Tudi jaz, Kras.“

„Jaz, Tolmin,“ sem pojasnil.

Po trkanju, vprašanjih in odgovorih sem spoznal, da je nadarjena. Hitro je sledila črkam in še hitreje sestavljala besede. Želela je nadaljevati pogovor, a si prvi večer nisem upal predolgo, da ne bi opazili. Paznik je namreč od časa do časa obhodil „ladjo“, prižgal luč in pokukal v celico. Sreča je bila v tem, da se je trkanje slišalo tudi iz spodnjega nadstropja in tako paznik ni bil gotov, kdo trka. Če je ko-

ga zalotil pri dejanju, mu je mogel dokazati, drugače pa so se jetniki sklicevali na trkanje iz drugih nadstropij.

„Dalje jutri,“ sem se opravičil.

„Lahko noč.“

„Enako.“

*

Veri sem „telefoniral“, da so mi prinesli brevir. Razložil sem ji, kaj je to. S prijateljico sta bili veseli, da sem prišel do knjige. Težko jima je bilo, ker sem bil še vedno brez paketa. Radi bi pomagali, a nista vedeli, kako.

Čim bolj se je bližal božič, tem pogostejše smo se pogovarjali o njem. O jaslicah, o božičnem drevescu, skratka o vsem tem, kar smo nekoč doživljali in nam je sedaj odvzeto. Povedal sem jima, da imam na prvi strani brevirja naslikane jaslice. Čeprav nas loči stena, si bomo blizu in bomo pri teh skromnih jaslicah praznovali božič. Na sveti večer mi Vera spet „telefonira“. Z dvema udarcema sem dal znamenje, da poslušam. Potrpežljivo je stresla črke na steno.

„Dve svečki imava.“

„Odkod?“ sem trkal.

„Unra škatle so povoščene. Nastrgali sva vosek in naredili svečke. Ena je za naju, ena zate. Zvečer ju prižgeva.“

„Kako?“

„Kadim. Imam vžigalice.“

Jetnik je vedno iznajdljiv. Iz nič naredi umetnino. Z najmanjšo uslugo osreči sotrpina.

Popoldan je hitro minil. Znočilo se je. Dolgo niso prižgali luči po celicah, tako da smo ostali v temi. Zgodnji zimski mrak je bil najbolj prikladen za pogovore skozi steno. Pazniki so bili zaposleni s pripravami na večerjo, zato smo se čutili varne.

Po večerji sem se sprehajal po celici in koval verze. S spominom sem poromal v otroška leta, ko smo postavljali jaslice in prižigali lučke. Nato smo zlezli na peč in vsi zamaknjeni strmeli v raznobarvne svečke. Videl sem sivo odejo, na kateri smo sedeli s prekrižanimi nogami. Oče je stopil v sobo, nam ponudil skodelico z blagoslovljeno vodo, da smo se pokrižali, in s smrekovo vejico začeli kropiti po hiši...

Zazvonilo je. Postelje po celicah so zaropotale in me prebudile iz otroških spominov. Ustavil sem se pri slamnjači. Nehote so mi misli splavale v Betlehem. Tudi tam je bila slama. Jasli in slama. Letos bo moj prvi božič na slami.

Počasi sem snel železno posteljo, porahljal slamo na sredini slamnjače in se zleknil nanjo kar oblečen. Pokril sem se z edino odejo, ki sem jo imel. Še ta je bila tanka. Nekaj časa sem mežikal v luč in čakal, da jo paznik ugasne. V linici je zaškrtalo, pokazalo se je oko in luč je ugasnila.

Objela me je tema. Sredi te teme sem čutil svetlobo svete noči. Predal sem se čustvom. Spomnil se vseh, ki so Kristusa spodili in

odslovili iz svojih stanovanj kakor nekaj v Betlehemu. Jaz bi ga rad sprejel v svojo celico. Poleg sebe bi mu postlal, odstopil bi mu slamo in sam legel na tla. V njegovi družbi bi mi bilo laže. Križ bi skupaj nosila.

Spet sem v spominu poromal na Livek. Pred letom dni sem bil še v cerkvi in dokončaval jaslice. Takrat nisem niti slutil, da jih delam zadnjikrat. Vse mi je bilo živo pred očmi. Ovčke, pastirčki, s peskom posejane poti, ki so vodile do hlevčka.

Na steni je potrkalo. Odgovoril sem.

„Spiš?“ je trkala Vera.

„Ne!“ sem odgovoril.

„Pazi!“

„Da.“

„Prosim, blagoslovi svečke. Nato jih bova prižgali.“

Po enem letu sem dvignil roko in skozi steno blagoslovil svečki. Roka se mi je tresla. Zdelo se mi je, da nisem vreden.

„Si?“ je sledilo vprašanje.

„Sem,“ je bil odgovor.

Trenutek odmora.

„Gorita,“ je trkala Vera.

Zaprl sem oči in zdelo se mi je, da vidim plapolanje plamenčkov teh dveh preprostih svečk, ki so ju naredile roke jetnic.

„Uho na steno!“ je sledil ukaz.

Ubogal sem. Uho sem pritisnil na steno.

„Sveta noč, blažena noč...“ sta peli jetnici v duetu. Srce mi je začelo hitreje utripati. Kolikokrat sem slišal to pesem! Kolikokrat sem jo učil! Tudi pri učenju harmonija sem jo med prvimi zaigral. Vedno mi je nekaj novega povedala. Med temi stenami pa je dobila še posebno melodijo in čarobno moč. Morda nisem nikdar tako blizu betlehemske votlini kot v tej božični nči.

„Si slišal?“ je vprašala Vera.

„Da. Lepo je bilo. Voščim vama, da bi kmalu praznovali božič doma.“

„Hvala. Enako medve. Lahko noč!“

„Lahko noč!“

Sledilo je še hitro trkanje z vsemi prsti. To je bil vedno naš prvi in zadnji signal.

Dolgo nisem mogel zaspati. Iz frančiškanske cerkve sem slišal uro, ki je bila polnoč.

„Tisoči in milijoni se zdaj zbirajo k polnočnici po vsem svetu,“ sem premišljeval, „moja polnočnica pa bo preprosta, kot je bila prva na betlehemskih poljanah.“

Jožko Kragelj

Božični sijaj

I

Težavni dan in gluha noč:
kako zgubljeni raj boli!
Za rodom rod vzdihujoč
iz mraka hrepeni.

„Le kjer je luč, je kraj miru,
odpadejo bridkosti vse,
tegob ni več in ne strahu,
srce spočije se.“

II

Temni konji stoletij
nosijo čas čez kaluže sveta.
Pa skozi noč in žalost posveti
žarna beseda preroka —
upanje vzklije na dnu srca.

„Luč Emanuel bo zasijala!
On te odreši obupa in joka,
meče prekuje v orala,
zemlji usahli odklene raj,
pot pokaže k Bogu nazaj.“

III

Kaj tam blešči se nočno nebo?
Kakšne trume od zgoraj pojo.
Črede, pastirji iz spanja zbude se,
petje, svetloba noči jih pretrese.

Angel oznanja iz višav:
„Nič se ne bojte, vzšla je danica,
Sina nocoj je rodila Devica,
svetu je Bog rešenika dal.“

IV

Mimo je ura polnoči,
v pastirski staji luč gori;
pojdemo tja, hitimo tja,
premrli od prezebanja!

Marija, Jožef srečna se
smehljata v božje Detece.
Kje sladke rože zdaj cveto,
da srcu je tako lepo?

V

O luč, sijoča iz božje slave,
operi milostno nam kalne oči,
Novorojeni, duše nam umij!

Vstanimo, h grudi prikovani,
zavriskajmo, o sestre, bratje
zbrani:
prišel nam Jezus je naproti!
Kako lahko bo odslej po poti:
ni ječe več, odprte so višave.

Vesolje srečno si odpeva,
vsa zemlja blažena odmeva
in stvarstvo je en sam sijaj
— ne ugasne več nam vekomaj.

Vinko Beličič

Dete, odpri naša srca!

Dober večer, Dete!

Vsi so odšli, pozno je in tudi jaz moram k počitku.

Vendar lučka v jaslicah tako mehko meče nežno svetlobo po sebi, da se težko odtrgam od tod.

Božična noč je mimo, utihnile so mile pesmi, ljudje so se odpravili spat.

Kakšni bomo vstali jutri, kristjani?

Se bo božično sporočilo poznalo v naših delih ali bomo živeli naprej, kot da se ni nič zgodilo? Kot da se nas je ta čudežna noč dotaknila samo bežno, kot da so samo ustnice pele lepe pesmi, v srcu pa se ni nič zganilo?

Si zelo žalosten, dobri Bog, ko nas gledaš, iz leta v leto, kako živimo kot vsi drugi, vsi tisti, ki niso nikoli slišali tvoje napovedi ljubezni? Te boli, da se nas tvoj nauk dotakne komaj kaj, le toliko, da opravljamo bogoslužje in včasih molimo?

Ti si dal vse. Sprejel nase podobo človeka, da bi nam bil bliže in da bi razumeli. Da bi vžgal v nas ogenj, ki ne pogasne, da bi nas napolnil z ljubeznijo, s to najmogočnejšo idejo veselja, da bi s teboj gore prestavljali.

Odpri ušesa svojim zvestim, da bomo slišali, kaj si nam povedal, ko si govoril o lačnih, preganjanih, brezdomecih, bolnih, zapr-

tih... Naredi naša srca občutljiva, da bomo nad tujo žalostjo jokali prav tako kot nad svojo, da bomo trpeli z vsakim, tudi najmanjšim od človeških otrok.

Odpri naše oči, da bomo videli nesrečo in bedo, da ne bomo kot slepci hodili mimo potrebnih, ki nas čakajo in ki nas v njih čakajo ti.

Dvigni svoji drobni ročici in blagoslovi naš trud, ko si pripravljamo praznike v spomin tvojega rojstva, blagoslovi vsako našo dobro misel, da bi res postala molitev. Blagoslovi naše želje, ko poskušamo narediti kaj dobrega in očistiti vsa naša dejanja, da bodo res drugim v dobro.

Spremeni naša življenja, pomagaj nam da bi jih hoteli posvetiti bratom, sprejmi vse naše skrbi in delo in jih posvečuj, da bomo vedno bolj služili drug drugemu in vedno manj sami sebi.

In kadar bomo nesrečni, obupani, utrujeni, zmedeni in malodušni, nam daj, da bi začutili tih mir in nežno srečo božične noči, da bi čutili, kot da se nam je Detece v jasliah nasmehnilo in nas prav nežno pobožalo. Kajti potem bomo nosili ta spomin vedno v sebi in ničesar več nas ne bo strah, ampak bomo pozabili nase.

In šele potem bomo mogli biti pravi znanilci tvoje ljubezni.

Govor škofa dr. Gregorija Rožmana na slavnostni akademiji 16. X. 1949 v Buenos Airesu

Prva beseda mora biti beseda zahvale vsem, ki ste ta pozdravni večer pripravili. Poznam ameriška mesta in moram povedati, da so po obsegu ravno taka kakor tu v Argentini. V Ljubljani ne bi bilo tako velikih žrtev za pevce, tudi ne za prireditev takega pozdravnega večera ali jutrišnje maše, kakor tu. Moram reči, da se je vse to pripravo pri razdaljah, kakor če bi v Sloveniji hodili k vajam iz Kranja v Ljubljano ali narobe ali pa celo iz Jesenic.

Pred dvajsetimi leti

Ko sem gledal na oder pred seboj, sem se spomnil na približno tako akademijo pred dvajsetimi leti. Vse je bilo lepo pripravljeno, v srcu pa vendar nisem bil vesel. Pogled v svet pred dvajsetimi leti je bil tak, da je moral vsak, ki mu je bil naložen škofovski križ, reči: strašnim časom gremo nasproti. V srcu sem se moral vprašati, ali bom kos postavljenim nalogam. Tisti čas je bil uvod v vse te strahote, ki so polagamo prihajale, dokler med drugo svetovno vojno niso popolnoma dozorele.

Moja skrivnost

Slišal sem na tej akademiji toliko besed hvale, da me je kar strah, ali to leti name ali na koga drugega. Je pa vsa stvar, ki mi jo štejejo za zasluge, zelo skromna in preprosta. Ko sem jaz škof postal in sem

1. avgusta 1930 prevzel škofovsko odgovornost, sem prebiral dnevnik škofa Jegliča. Ko je on kot mlad duhovnik na Dunaju študiral, kjer sem pozneje študiral tudi jaz, je vzel v univerzitetni knjižnici knjižico za duhovno branje. Prebral je uvod: „Delajmo vse v čast božjo. To naj bo edini namen našega dela, načrtov in vseh žrtev, ki jih sprejemamo nase vsak dan.“ Zaprl je Jeglič knjigo in dejal: „Kaj več modrosti v knjigi itak ne bo več, kakor so te besede,“ in jo je odložil. Napravil je sklep, da bo vse življenje iskal božjo čast, Bogu pa je dejal: „Ti pa poskrbi za mojo!“

Tudi jaz sem podobno pogodbo z Bogom napravil. Bal sem se časa, ki prihaja. Bal sem se, če bom zadosti sposoben zanj. Zato sem dejal ljubemu Bogu, da mu dam in darujem tudi svojo čast in dobro ime. Žrtvoval sem mu svoje dobro ime, osebno čast in vsega samega sebe s prošnjo, da ne bi bila nobena duša pogubljena zaradi moje nesposobnosti.

Na to sem se spomnil, ko je prišlo potem nad nas, kar smo skupaj doživljali, da so začeli že v tistih podtalnih lističnih napadati vas in mene, ko so raznesli, da sem se zapil in postal pijanec, da sem odšel na Bled v gestapovski uniformi, kjer sem pil in plesal in tako naprej. To se je nadaljevalo, ko sem bil že v begunstvu, pa sem se Bogu zahvalil za vse to, zopet z edino prošnjo, da se zaradi mene ne bi nobena duša pogubila. Vse to sem prestal z vašo pomočjo. Sam ne bi mogel vsega napraviti brez vaših molitev.

To naj vam bo povedano o moji skrivnosti, ki jo danes prvič javno povem.

Želel sem videti posebno tiste, ki jih nisem mogel videti v begunstvu. Že eno leto sem v Ameriki in sem mislil, da poznam daljave; vendar sem se uračunal, ko sem upal, da bom v nekaj tednih tukaj lahko vse videl. Preveč časa bi mi vzelo. Zato bom vse poskusil, da mi bo dana prilika, da vas še obiščem v Argentini.

Pogled v bodočnost

Kakšna bo bodočnost? Prerok nisem. Pravim pa: upanja ne izgubimo! Res je, da včasih izgleda, da bo šla rdeča metla povsod, da bo izčistila ves svet. S tem drugim vesoljnim potopom naj bi Bog prečistil vse, tako da bi ostalo samo zdravo seme za nov človeški rod. To je mogoče. Ne vidimo božjih načrtov. Toda Marija je rekla v Fatimi, da bo končno ona zmagala. Vedno materino srce zmaga. Saj je tak tudi v naših družinah: še tako odločnega očeta in moža končno vedno le materino srce zmaga. Ni je močnejše sile kot je materino srce. Tudi satana bo Marijino Srce premagalo. Verujmo in upaj-

me v našo rešitev! Ne vemo sicer, koliko časa bo še trajalo, da bo naša revna, obubožana in oplenjena domovina zopet svobodna. Trdim in do sedaj mi te trditve ni mogel še nihče ovreči: naš slovenski narod, v kolikor je bil svoboden, je prvi narod na svetu, ki se je kot narod posvetil brezmadežnemu Marijinemu srcu. Še danes so katoliški narodi na svetu, ki se niso posvetili v takim smislu, kot smo se mi. In če kaj velja beseda Marije, potem smemo upati. Seveda nas lahko Marija vodi še skozi morje trpljenja. Veste pa, da kadar je človeku najhujše, mu je Bog najbližje. Doma so začeli verovati tudi tisti, ki so govorili, da smo v zmoti, da ne delamo prav.

Držite glave nad vodo!

Od Kanade na severu do konca Južne Amerike, povsod se je razlezel naš narod. Sedaj smo tu. Kaj naj naredimo? Smo kakor v de-roči reki. Kam nas bo zanesla, kje naplavlila? Ali bomo prišli iz nje živi in zdravi, ali pa popolnoma utonili. Držite glavo nad vodo! Ne dajte, da bi vas voda odnesla! To je glavno! Da vzdržite, je najglavnejše! Ne ločimo se, ne hodimo sami! Povežimo se med seboj! Zedinite se v vseh vprašanjih narodnega obstoja.

Ne pozabite idealov!

Slovenci, ne pozabite idealov, zaradi katerih ste prišli sem in zaradi katerih ste se doma ustavljali rdeči nevarnosti! Ohranite jih! Če bi te izgubili, bi bila to popolna tragika naša in našega naroda.

Če se svobodna misel v nas budi, če se nam zdi, da imamo boljše načrte, bi se morali pogovoriti kot zreli ljudje, bi morali najti način, da se med seboj možko in odkrito pogovorimo in napravimo dogovor na temeljih, ki so potrebni, če hočemo ostati takšni, kakršni smo prišli v svet.

Povežite se med seboj!

To vas prosim in želim: povežite se med seboj! Držite enotnost in edinost, v kateri smo močni in lahko kaj dosežemo. Če smo med seboj edini in če gremo za istim ciljem, če ni nobenega razdora med nami, potem bomo kljub temu, da nas je tukaj malo, dosegli, da se bo naš glas daleč slišal.

Izrabimo naše zaklade!

Prišli smo v druge dežele, z drugimi navadami, z drugo zgodovino, z deloma drugačno kulturo. Mnogo se nam zdi včasih nerazumljivo. Ne razumemo jezika, ki ga govorijo okoli nas. Prinesli pa smo nekaj s seboj: ne milijonov, prinesli smo našo slovensko poštenost, pridnost in delavnost. Darujte to našo slovensko pridnost, poštenost in delavnost veliki Argentini, ki vam je tako širokosrčno odprla vrata v svobodo, vas tako gostoljubno sprejela in dala vam, beguncem, nov dom!

Imamo še en zaklad: našo slovensko pesem. V ZDA je med štirimi rodovi ostala premnogokrat še edina vez slovenska pesem. Čuvajmo, gojimo in ohranimo ta naš veliki zaklad!

V novi domovini sprejmite vse, kar je dobrega, in mnogo tega boste našli in boste tako postali še bolj očiščeni in izklesani.

Molimo za sovražnike!

Za tiste pa, ki so povzročili, da smo morali oditi po svetu, za vse, ki so nas preganjali, za vse, ki so pozabili na svojega Boga, prosimo, naj najdejo pot do resnice. Jaz sam nisem noben večer pozabil dati blagoslova tudi vsem svojim sovražnikom v domovini. Če imamo mi resnico in nas ona dviga, potem naj ta odpre pot tudi tistim, ki so v zmoti.

Iskrena hvala vsem! Ostanimo si prijatelji! Četudi ne vem za vsakega posameznika, nikogar ne zgreši moja misel, ko zjutraj vstanem in ko zvečer legam k počitku. Blagoslavljam vse in prosim Boga za vse vas Njega, ki ve za vsakega od vas, in tako moj blagoslov velja vsem, prav vsem.

Štirideset let "Gallusa"

Ko smo mi starejši — pred desetletji — živeli še v Slovnijski, je tam nekoč izšla knjiga „S štiridesetimi leti se življenje pričinja“. Ker se zadeva nas ni tikala, je nismo brali, čutili pa smo, da je pri „starih“ (to so bili za nas vsi, ki so imeli več kot trideset let...) bila toplo sprejeta. Mor-da jim je bila v opogumljenje... Zelo verjetno, če pomislimo na kakega Tavčarja, ki se je ob pogledu na pratiko nenadoma zavedel, da ima „že osemintrideset let“ in kako ga je ta zavest starosti „prav potlačila“...

No, desetletja kasneje in v izgnanstvu se je človeku odkrilo: moralo je iti za resno knjigo, saj — naposled — se res po štiridesetem letu začenja nova doba, resnična polnost življenja.

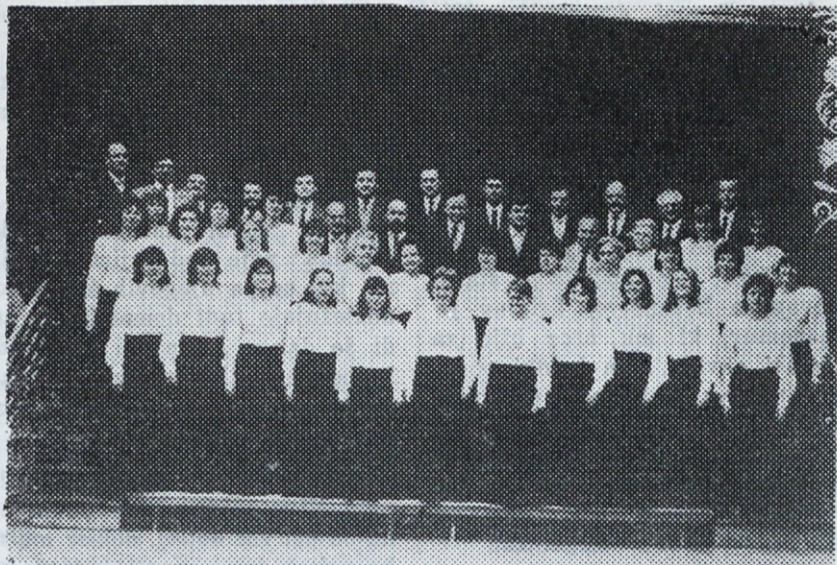
Samo pri človeku?

Naš „Gallus“ praznuje štirideset let... Koliko koncertov! Koliko doživetij! Aplavzov in priznanj! Dolga doba in vendar...

Pa gre spomin nazaj... Prva leta... Petje pri mašah... Prve božične in velikonočne polnočnice pod tujimi hladnimi zvezdami in vendar sredi starih toploto prinašajočih pesmi... Potem prvi koncerti, potem tudi že prvi „Gallusovi“ nastopi pred argentinsko publiko. Takrat smo s ponosom

prebirali po tukajšnjih dnevnikih hvalnice našemu zboru. In tistih kritik ni pisal kak — kakor tukaj pravijo — „gospod Nihče“! Pisali so jih ljudje, katerih so se tudi najboljši tuji pevci, inštrumentisti, zbori in orkestri bali, ljudje ki so vodili „Buenos Aires Musical“, ki so bili ravnatelji Teatra Colona, ki so bili predsedniki Svetovne zveze glasbenih kritikov v New Yorku... Naš „Gallus“ je takrat pel sam ali ob spremljavi orkestrov, vendar — kakor smo kmalu odkrili — tudi argentinska publika si je želela predvsem naše narodne pesmi.

Bila je to zlata doba. Toda nič manj zlata, čeprav na zunaj mor-da manj blesteča so bila naslednja leta. Na videz manj burna, toda zato nič manj bogata. Slovenska pesem, ki je nekaj več kot pa samo „melodija“, je prihajala iz srca, in ni čudno, če smo si želeli vedno novih koncertov. Saj so pevci „Gallusa“ za nas tudi nekaj več kot pa samo — pevci. Saj jih pa tudi veže kaj več kot pa samo krhke črte pentagrama. To je slovenski zbor, ki poje slovenske, ki poje naše pesmi. Zbor, ki v starejših ohranja doživetja mladosti, v mlajših pa prebuja zavest, da je naš narod skozi stoletja veselja in trpljenja združevala tudi naša kdaj vesela kdaj

Slovenski pevski zbor Gallus ob svoji 40-letnici. V sredi prve vrste njegova sedanja pevovodkinja Anka Savelli-Gaserjeva.

žalostna pesem. V naši pesmi je naša zgodovina.

Koncert za koncertom... Še posebej se spominjamo koncertov-mejnikov, kakršen je bil — recimo — tisti ob desetletnici, ali pa oni ob dvajsetletnici zbora. Koliko Ljubljance je od takrat steklo pod Tromostovjem, koliko mokre sivine se je od takrat prevailo po Srebrni reki mimo Buenos Airesa... Kje je že naš dragi Matija Tomc (ki je prav za slavnostni koncert ob dvajsetletnici skomponiral svojo „Slovenijo v svetu“), kje agilni Marijan Šijanec (ki je prav tako zboru poklonil poleg drugih pesmi tudi svoj venček korških narodnih), kje razni pevci,

katerih glasovi so nekoč doneli po dvorani...! In vendar... In vendar so vsi ti še vedno tukaj in z nami. Pravijo, da se v zgodovini noben dogodek, najsi še tako neznat, ali celo namenoma zakrit, v resnici ne izgubi. Mar ne velja isto tudi za „pevsko zgodovino“? Vsi skladatelji, vsi pevci, vse tiste melodije so zapustile nekaj v meni in tisti „nekaj“, pa četudi je morda že povsem v podzavesti, živi naprej... In niti ne samo v meni samem! Živi v vseh, sredi katerih živim.

„Gallus“ pa je za nas seveda vse kaj več kot pa samo „pevski zbor“. V preteklih štiridesetih letih so razni argentinski zbori nastopali

tudi po Evropi, doživljali velike uspehe. Toda tudi ko bi bili najboljši na svetu, niso za svojo domovino to, kar je „Gallus“ nam. Mont Blanc je najvišja gora v Evropi, pa vendar Francozu še daleč ne pomeni isto, kar nam pomeni Triglav. Triglav je vse več kot pa samo naša najvišja gora, vse več kot samo spomin na staroslovansko božanstvo, Triglav je vsakomur, ki mu srce bije za „boleči okvir... za bridki obroč od Triglava do Kolpe“ (Gradnik) simbol slovenstva: moči, ponosa, trdnosti. V podobnem smislu je tudi naš „Gallus“ za nas vse kaj več kot pa samo osrednji slovenski pevski zbor v Argentini.

Ob koncertu pred dvajsetimi leti je bilo v programski knjižici najti tudi seznam „vseh dosedanjih članov od 1948 do 1968“. Tam je bilo objavljenih 240 imen in samo pred štirimi je stal križec. Čas je tekel... Danes bi morali postaviti križec pred 33 imen... Toda po drugi strani bi iz objave imen članstva zvedeli pa tudi, da so še danes, po štiridesetih letih, pri zboru: oče argentinskega „Gallusa“, naš dr. Julij Savelli; da je v zboru še vedno petnajst starih članov, ki pa danes v njem pojejo že s svojimi sinovi; da več ko polovico zbora predstavljajo mladi, katerih starši so nekoč peli v njem... In da je tu „gospa Anka“, naša Anka Savelli-Gaserjeva, ki je pred leti od očeta prevzela taktirko...

Pa še v nečem je „Galusova“ posebnost.

„Gallus“ poje v — tujini. A ne zato, ker je morda sem prišel na turnejo... Poje v tujini, a še v dobah, ko ne nastopa, zgolj s svojo existenco priča o usodi, o tragični usodi našega naroda. „Gallus“ poje pod tujimi zvezdami, ker se pa njegovih koncertov udeležujejo tudi domačini, je tudi še danes „potujoča ambasada svobodnega slovenskega naroda“, kakor je nekdo ob desetletnici naš zbor posrečeno označil.

„Gallus“ poje v tujini. In še bo pel: Niti najmanj ne dvomimo, da bo pel vse dotlej, dokler mu ne bo nekoč dano zapeti tudi doma, tam v Cankarjevem domu, in to v resnični svobodi. Do takrat (pa morda tudi še potem...) pa bo „Gallus“ pel v „Sloveniji v svetu“. Vzbuja bo spomine, klical v zavest leta in stoletja, ko so se rojevale te naše narodne in umetne pesmi, prebujal vest, dajal kiska za vedno močnejše slovensko življenje.

Stotine koncertov! Tisoče vaj... (Ob tem misel, ki sicer ne govori o naši glasbeni kulturi, ki pa nekaj pove o duši našega naroda in njegovi povezanosti s pesmijo: Ali bi kdo imel časa in energij, da bi preračunal kilometražo, ki so jo v teh štiridesetih letih naredili pevci s hojo na vajo? Kolikokrat okoli sveta bi šla? Saj tukaj vaje niso „kar tam za oglom“...)

Obletnice pa niso samo zato, da bi obujali spomine ali pa se ustavljali samo ob pogledu na sedanost. Zbor sestavljajo ljudje, in kaj torej bolj človeškega, kakor sprožiti misel tudi v prihodnost? Če velja, da je sedanost polna preteklosti, da pa je sedanost tudi že „noseča“, da že nosi v sebi prihodnost, mar ne velja to tudi za sedanost ljudi, združenih v zboru? Zadnjikrat ko sem poslušal „Gallusa“, je bilo letos pri maši pred proslavo za padle domobrance in žrtve komunizma na naši zemlji. In zadnja pesem, ki sem jo slišal iz njegovih grl, je bila Gallusova „Ecce quomodo moritus justus — Glej, kako umira pravični“. V srce segajoče je bilo tisto petje, pa vendar me je med poslušanjem zamotila misel: „Ali bi si naš Jakob Petelin-Gallus, ob vsej svoji bogati fantaziji, ki jo je gotovo imel, mogel kdaj predstavljati, kje in komu bodo to pesem čez 400 let peli? Sedemnajst tisoč kilometrov od domovine...“ Pa je to misel izpodrinila druga: „Tu v Slovenski hiši nismo zdaj zbrani samo mi živi, mi preživeli; te glasove poslušajo zdaj tudi naši mrtvi...“

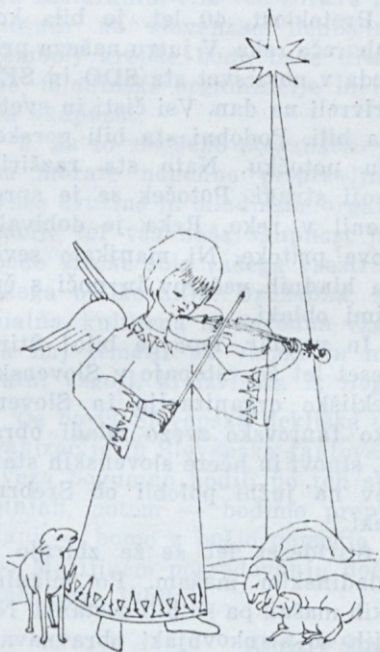
A „Gallus“ predvsem poje in bo pel — živim. Razdaja lepoto, ki nam je tako potrebna, prinaša veselje in vzbuja zdravo žalost, poje stare in nove pesmi — da, to je zares globok pehar: vsega je v njem dovolj in — za vse je! Vsem tistim med nami, ki hočejo

živeti, ponuja „Gallus“ življenjske sokove... — zato pa iz tega novega življenja tudi sam sebi stalno rojeva nove podmladke...

Ko se danes pri štiridesetih letih tudi „Gallusu“ pričenja novo življenje, vemo, da nam bo tudi še v bodoče ogreval srca. Vemo, da nam bo tudi v bodoče s svojo pesmijo govoril: „Tu je naša pesem! Tu je tvoja pesem! V njej je duša našega naroda, v njej je — tvoja duša. Imej jo rad, imej se rad!“

„Gallusu“ še mnogo svetlih, bogatih, še bolj cvetočih let!

Zorko Simčič

Pismo našim dekletom in fantom ob 40-letnici mladinskih organizacij

**Prihodnost bo le zdrave in
krščanske ter slovensko ponosne
mladine.**

Ob 40-letnici Slovenske deklishe organizacije in Slovenske fantovske zveze, naših mladinskih organizacij, nam iz srca privró besede zahvale za preteklost in misli poguma za prihodnost.

Preteklost, 40 let, je bila kot žuboreča reka. V jutru našega prihoda v novi svet sta SDO in SFZ privreli na dan. Vsi čisti in svetli sta bili. Podobni sta bili gorskega potočku. Nato sta razširili svoji strugi. Potoček se je spremenil v reko. Reka je dobivala nove pritoke. Ni manjkalo seveda hladnih večerov in noči s črnimi oblaki.

In vendar, lepo je bilo! Štiri-deset let že vstopajo v Slovensko deklishe organizacijo in Slovensko fantovsko zvezo mladi obrazi, sinovi in hčere slovenskih staršev na južni polobli ob Srebrni reki.

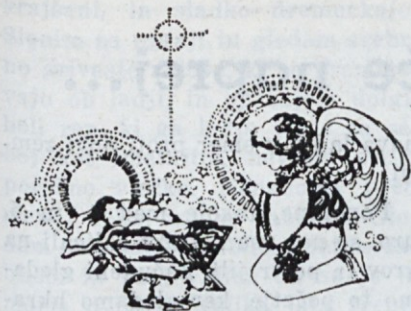
Štirideset let se že zbirajo k mladinskim mašam. Po mladinskih mašah pa so bili sestanki. Na njih so strokovnjaki obravnavali

aktualna vprašanja. Ni manjkalo petja, prijetnih snidenj in dobre volje.

Mladinskim mašam in sestankom so se pred dobrimi dvajsetimi leti pridružili vsakoletni glasbeni večeri. Z njimi sta mladinski organizaciji znatno obogatili. Vsa skupnost je nanje ponosna.

Leta za letom so se vrstili mladinski dnevi, zvezni in krajevni. Nekateri so bili silno bogati, tako da so bili vidni dokazi, „kaj mladi slovenski duh zmore“, drugi pa so bili malo bolj ubogi. Vsi so pričali, da mladinski organizaciji živita in delujeta. Brez njune prisotnosti si naše skupnosti ne moremo predstavljati.

Za vse prisrčna zahvala! Bogu in ljudem. Bogu, ki nas je vodil preko vseh čeri, ki nas je tolažil in bodril, da nismo omagali. Bogu, ki nam je za sivimi večeri pošiljal jasna jutra. Zahvala pa tudi ljudem. Vsem tistim, ki so v organizacijah delovali, nanje mislili, se o njih razgovarjali, zanje molili, z njimi trpeli in se veselili.

Pred nami je prihodnost. Najprej leto 1990. Nato čez pet let leto 1995. Potem pa kar kmalu leto 2000. Kakšna bodo ta leta? Kako bo z našima organizacijama? Bosta dočakali zlati jubilej? Bodo na južni polobli še ponosni sinovi slovenskega rodu?

Odgovori na ta življenjska vprašanja so kaj različni. Pesimisti bodo napovedovali črne dneve. Pretirani optimisti bodo govorili, da bo tudi v bodoče vsaj tako šlo kakor doslej. Trezni realisti pa bodo poudarjali, da bo bodočnost le tistih, ki bodo imeli dovolj poguma. Kratko in jedrnato: bodočnost bo le zdrave in krščanske ter slovenske ponosne mladine. Vse drugo bo v desetletjih, ki so pred nami, utonilo in se stopilo, kot se stope bele snežinke.

Mladi rod slovenskih staršev na južni polobli naj zato z veseljem in vztrajnostjo, iz dneva v dan, iz leta v leto, uresničuje tri jasne smernice, ki jih je dal sveti oče Janez Pavel II. Te smernice so:

1. Vera v poslanstvo vsakega človeka. Članicam Slovenske de-

kliške organizacije in članom Slovenske fantovske zveze naj vedno sveti luč vere, da ste božji otroci, ljudje okrašeni z dostojanstvom in svobodo, sinovi in hčere slovenskih staršev. Otroci, dedov katerih domovina je pod Triglavom. Sinovi in hčere rodu, ki je že dvanajst stoletij v krogu krščanstva. Potomci „plemenitega naroda, ki je vreden vsega spoštovanja in ljubezni“, kot je poudaril papež 18. oktobra 1979 ob zgodovinskem sprejemu.

2. Iz te žive vere naj se vedno bolj oblikuje zavest, da bo od vas odvisna bodočnost naših družin, skupnosti, Argentine, Slovenije, sveta. Čim več vas bo v Bogu zasidranih, čim več zdravo ponosnih na slovensko dediščino, tembolj krepke bodo naše družine, mladinske organizacije in naša skupnost.

3. Za to vzvišeno poslanstvo pa se morate nenehno pripravljati. Vaše družine in mladinske organizacije ter vsa naša skupnost naj bodo visoke šole vašega vsestranskega oblikovanja. Družabna, socialna, kulturna in narodna vzgoja naj temelji na verski in moralni vzgoji, ki izvirata iz Boga.

Če bosta Slovenska dekleška organizacija in Slovenska fantovska zveza pogumno hodili po teh stopinjah, potem — bodimo prepričani — bomo z božjo pomočjo in po Marijinem posredovanju dočakali nove jubileje.

Alojzij Starc

In življenje teče naprej...

(Iz begunskega dnevnika)

Plavaj, plavaj, barčica srebrna,
po zelenem morji!

Tam za morjem, za zelenim morjem,
tam so zlata polja,
pa za polji, za poljanami
nam šume lesovi.

O. Župančič

Torek 25. januarja 1949

Ob 6.15 zjutraj so ladjo zasukali za 180 stopinj, zaropotali so stroji in stresali ladjo, ki se je, težko naložena, počasi in dostojanstveno obračala. Zatulila je sirena, ladja je zaplaval v ravni smeri proč od starega sveta dalje novemu nasproti. Za en teden ne bomo videli kopne zemlje, ampak samo brezmejno, neizmerno morje. Pred nami se pné v brezkončnost Atlantski ocean. Tam v veliki daljavi se poljubljata nebo in morje... Pretresa me pogled na to neizmerno vodovje. Naša potujoča velikanka je na tej vodni masi kakor galeb. Še nas spremljajo ti beli prijatelji, a vedno manj jih je, zapuščajo nas. Osamljeni, Bogu izročeni v varstvo, pod modrim in skrbnim očesom krmarja, ki noč in dan stoji ob krmilu, pri navigacijskih instrumentih in gleda zdaj v daljavo, zdaj v smer, ki mu jo kažejo instrumenti, in narav-

nava ladjo v smer proti novi zemlji.

Popoldne, takole med 4. in 5. uro, so nas vse potnike sklicali na krov in postrojili. Začudeni gledamo to početje, ker gledamo hkрати velike kupe reševalnih pasov. Pod nadzorstvom kapitana in oficirjev nam mornarji natikajo rešilne pasove. Po tolmačih zvemo, da nam ne preti nevarnost, da je to samo vaja, da si znamo privezati rešilne pasove, če bi bilo to potrebno, da moramo v primeru resne nevarnosti ostati kar moč mirni in skrajno disciplinirani in v miru čakati na preložitve na rešilne čolne, ki jih vidimo obešene na ladjinem boku. S tem je bila za nas, hvala Bogu, zadeva opravljena. Presneto čudni občutki so nas vse spreletavali. Mornarji pa so se še drugi dan ukvarjali z dviganjem in spuščanjem čolnov.

**Na Atlantskem oceanu —
v sredo 26. januarja 1949**

Noč je bila zelo soparna, slabo smo spali. Zato smo že zgodaj zjutraj prilezli na krov, da se malo ohladimo in naužijemo jutranje svežine. Epidemija pojenjuje in ljudje so dobro razpoloženi. Otroci na ležalnih stolih nado-meščajo, za kar so bili ponoči pri-

krajšani, in sladko dremuckajo. Slonim na ograji in gledam srebrno grivaste valove, ki se premeta vajo ob ladji, in opazujem dolgi, beli rep, ki ga ladja vleče za seboj kot imetnitna nevesta svojo poročno vlečko. Nenadoma pred menoj nekaj močno zablešči. Gledam, kaj naj bi to bilo. Spet se zablješči in zdaj vidim, da se je iz morja dvignila velika jata srebrnih ptičev, se pognala kakih 200 metrov naprej in se spet zagnala v morje. To se je občasno ponavljalo. Da, sem se domislil, zdaj pa že vem, to so leteče ribe, o katerih smo v šolah slišali, a predstave o tem nismo imeli. Le kako naj riba leti po zraku, kakor leti ptič. To je edinstvena prilika, ki je otroci ne smejo zamuditi. Grem k otrokoma, ju prebudim in povabim, naj si ogledata leteče ribice. Iz prijetnega spančkanja sta se vzravnala, vstala in stekla za menoj k ograji. Na glas sta vriskala od veselja, ko sta opazovala to zanimivo igro letečih ribic. Ni bilo ne konca ne kraja povpraševanju in pojasnjevanju. Nobena šolska razlaga in nobena slika ne bi mogla dati tega, kar sta otroka na lastne oči opazovala in gledala. Brž sta stekla buditi še druge prijateljčke, naj gredo pogledat, kako ribice letajo kakor ptički. Na krovu je postalo izredno živahno in tudi starejši niso bili nič manj zvedavi kot otroci. Cele jate rib so se pred ladjo v primerni razdalji od ladje in ob ladji, nikoli pa ne tik pred ladjo

ali prav ob ladji, kakor izstreljen torpedo pognale iz morja v zrak, se po zelo kratkem vzletu spet zagnale in izginile v morju. Ker te ribe ne morejo biti velike, jate so pa dobro vidne, sklepam, da jih je moalo biti v jati vsaj po 100 ali tudi 200 skupaj. Zdi se mi, da se držijo samo v toplem morju, ker do zdaj navzlic enotedenski kar nagli vožnji tega pojava nismo zaznali. Plovemo po toplem morju, saj smo že tik pred ekvatorjem. Vsak večer, preden se odpravimo spat, gremo v obednico pogledat diagram, koliko milj smo že prepluli, kje, na kateri zemeljski širini se nahajamo, koliko je ta dan časovna razlika, koliko milj moramo še prepluti do cilja in kaj je pred nami jutrišnji dan. Tudi je povedano, za koliko moramo nocoj pomakniti nazaj ure. Doživetje današnjega dneva, ki se je že pomaknil v večnost, je nepovratno, saj tega do zdaj ni bilo mogoče videti v nobenem tudi najpopolnejšem velemestnem akvariju. Čudovito je stvarstvo tudi v tej grozovitosti Atlantika.

Vročina je vsak dan večja in močnejša. Opozarjajo nas, naj se preveč ne izpostavljamo soncu in naj si pokrivamo glave. Širokokrajni slamniki že dobro služijo in pred soncem varujejo že itak razgrete mlade glave.

Četrtek 27. januarja 1949

Noč je bila vroča, pa vendar smo vsi dobro spali. Zjutraj je na

krovu živo vrvenje, ohlajamo se in uživamo sveži zrak. Vreme je prekrasno. Še vedno nas spremlja jo jate letečih rib, pa danes se za nami podijo novi gostje, ki jih do zdaj tudi še nismo videli. Za našo ladjo se podijo tropi delfinov (pliskavic), ki nam povzročajo mnogo zabave. Kot strumni vojaki se podijo za ladjo v točno izravnanih vrstah po štiri do šest plavačev skupaj; kot na povelje se vsi hkrati dvignejo iz morja in se v elegantnem skoku zaženejo za ladjo in spet potope. Kot igravi otroci se pogajajo za ladjo in okrog ladje. So izvrstni in elegantni plavači, izredno urni in prehitevajo ladjo. Smo pač na odprtem morju in ladji slede neštevilni tropi. To so resnični svetovljani in potniki visokega morja. So iz družine morskih sesalcev in spadajo v rod kitov, ki so gospodarji odprtih morij.

Mornarji so začeli popoldne zaljšati ladjo. Razpenjajo zelo dolge girnalde z različnimi živobarvnimi zastavicami. Ponoči okrog dveh bomo prepluli ekvator, jutri bo krst mornarjev, ki prvič plovejo čez ekvator. Nocoj je dovoljeno prespati noč na krovu.

France Pernišek

MOLITEV ZA SLOVENIJO

Katoliški svet, ki je bil postavljen 22. novembra 1987, ob sklepu II. katoliškega shoda Slovencev v Argentini, je na svoji seji v septembru 89 razpravljal tudi o 19. sklepni izjavi o versko-nravnem življenju, ki se glasi: „S Cerkvijo v Sloveniji, ki nam je kljub razdaljam tako blizu, bomo ostali v pristrčni ljubezni. Za njeno svobodo in rast bomo radi molili in njeno življenje s pozornostjo spremljali...“ Vsem rojakom v Argentini priporočamo sledečo molitev:

Gospodar vesolja in kralj vseh narodov in jezikov, prosimo Te, razlij svojo milost na Slovenijo, domovino naših prednikov in našo duhovno domovino. Podeli ji svobodo, varnost, mir in pravo mesto v svetovni družini narodov. Podpiraj jo na poti k duhovni in družbeni prenovi po Tvoji volji. Sprejmi kri, ki je bila darovana za njeno pravico, in vse trpljenje njenih otrok, da bo v zadoščenje za kršitve Tvoje postave na njenih tleh. Posebej Te prosimo, vlivaj njenim sinovom in hčeram duha edinosti v resnici in pravici, da bo kmalu srečen dom vsem, ki skupaj živijo v njegovem zavetju. Nam v svetu, ki zavestno sprejemamo slovensko duhovno domovinstvo, pa pomagaj, da se ohranimo v dejavni zvestobi svoji zavezi in Tvoji postavi, tako da bomo živeli Sloveniji v čast in razcvet, deželi, ki ji pripadamo, in vsej človeški družbi v blagodejen razvoj in Tebi v slavo, ki Ti jo neprenehoma kličemo.

Pogovor z voditeljico Slomškove šole

Heleno Zupan - Malovrhovo

Slomškova sobotna šola za ljudskošolske otroke v buenosaireškem predmestju Ramos Mejía je obhajala letos že 40-letnico svojega obstoja in delovanja. Ob tem lepem jubileju želimo bralcem DŽ predstaviti to našo vzgojno ustanovo vsaj v kratkem zapisu pogovora z njeno sedanjo voditeljico Heleno Zupan-Malovrh, ki je v šoli najprej poučevala 5 let, sedaj pa že 18. leto vodi Slomškovo šolo. Kratki podatki nam sicer ne morejo odkriti idealizma, požrtvovalnosti in dela učnega osebja, pa tudi sadov in pomena naše šole za otroke, ki so v štirih desetletjih šli skozi Slomškovo šolo, za njihove družine in za slovensko skupnost, malo pa nam le da-

jo slutiti velikodušno odgovornost ter narodno zavednost učnih moči kot tudi dobro voljo učencev in družin. Pomislimo, da je vse učno in vzgojno delo v naših šolah zastojno, le iz narodne zavesti in ljubezni do naših otrok, in še na to, da znajo naše učiteljice ustvarjati v naših sobotnih šolah tako prijetno razpoloženje in tako prijateljske odnose, da naši otroci prihajajo osebno radi soboto za soboto v šolo, medtem ko imajo njihovi argentinski sovrstniki šole prost dan. Pa začnimo s pogovorom!

Kdaj in kako se je začela Slomškova šola?

Na pobudo dušnega pastirja Janeza Kalana je začela marca 1949 učiteljica Anica Šemrov s šolo kar v Kalanovi sobi in sicer v začetku ob nedeljah popoldne. Anica je poučevala slovenščino, Kalan pa verouk. Za nekaj časa je priskočil na pomoč še učitelj Martin Mizerit. Prvi učenci so bili rojeni še v Sloveniji. Bilo jih je kar 72. Argentinski ramoški župnik je šel na roko in je dovolil uporabljati še eno sobo v župnišču in pa farno dvorano za nastope. Tudi zavod Santo Domingo nam je nudil prostore za vaje in nastope.

Po treh letih v župnišču se je šola preselila čez park pred cerkvijo v bližnji sestrski zavod Medalla Milagrosa in ostala tam do leta 1956. Tja so pa že začeli prihajati v taboriščih in v tej deželi rojeni otroci. Poučevati je pomagala Cveta Grmek, dokler se ni poročila in izselila v notranjost dežele. Vsaka ustanova ima seveda svoj dnevni red in tako je Anica začutila, da so v zavodu v nadlego in da je treba iskati druge učne prostore. Nekdanji opuščeni sanatorij v ulici Necochea, ki je bil natrpan s slovenskimi družinami, je tedaj — leta 1956 — nudil šoli zatočišče. Ob tisti priložnosti sem tudi jaz pristopila k šoli; Anica je poučevala višjo skupino, jaz pa nižjo. Verouk je od leta 1954 prevzel Matija Lamovšek. V sanatoriju smo imeli na razpolago manjšo sobo in dvorišče, pevski zbor Gallus nam je pa tudi dovolil, da smo uporabljali njegovo sobo. Matevž Potočnik nam je tedaj napravil tablo in nekaj klopi. On nam je tudi vsa kasnejša leta stal ob strani in pomagal.

Učno snov smo imeli delno iz begunskih taborišč, delno smo jo pripravljali sami. Veliko važnost smo dajali petju in igralskim nastopom. Tesni prostori in druge okoliščine tudi v sanatoriju niso ustrezale, zato smo začeli s časom misliti na lastne prostore. Šolski odbor je 5. julija 1959 sklenil kupiti zemljišče. Začel je zbirati darove in iskati zemljišče in ga čez

3 dni že kupil na ulici Castelli 28. Šolski odbor se je leta 1960 razširil v odbor za skupni slovenski prosvetni dom in 5. marca 1961 dokupil še sosednjo parcelo s staro hišo. Tja smo se 12. junija 1961 preselili s silnim veseljem. Bili smo končno na svojem. Ko je odbor ob sodelovanju rojakov iz ramoškega okraja podrl staro hišo in zgradil sedanji Slomškov dom, smo navsezadnje le dobili primerne prostore in druge pogoje za pouk, razvedrilo in nastope.

Kdo so v teh štirih desetletjih vodili Slomškovo šolo?

Prvih 17 let Anica Šemrov. Ko je ona iz zdravstvenih razlogov morala pustiti vodstvo šole, je bila voditeljica od leta 1966 do 1970 Vera Holosan, leta 1971 je vodil šolo lic. Marjan Schiffrer, od leta 1972 pa imam to nalogo jaz.

In kdo so bili katehetje vsa ta leta?

Od začetka do 1954 Janez Kalan, od leta 1954 do 1961 Matija Lamovšek. Njemu je pomagal leta 1956 in 1957 dr. Alojzij Starc, ki je prevzel verouk v vseh razredih leta 1962 in ga poučeval do leta 1968. Ko ste leta 1969 postali vi dušni pastir ramoškega okraja, ste od tedaj tudi naš katehet.

Kdo so pa bili učitelji v teh 4 desetletjih?

Te dni pregledujem vse zapise o naši šoli in imam podatke o

njej pred očmi. Učnega osebja se je v 40 letih veliko zvrstilo. Navedla jih bom po abecednem redu: Franček Breznikar (1967-1979), Kristina Breznikar (1976-1986), Vera Breznikar, Cilka Cestnik, Bogdan Golmajer, Franci Holosan (5 let), Marjan Hribar (11 let), Martina Jeločnik (5 let), Marjan Loboda (15 let), Marjan Loboda ml., Irenka Loboda, Majda Kelc (5 let), Ančica Levstek, Ivanka Makovec, Karla Malovrh (12 let), Olgi Omahna, Alenka Magister, Alenka Poznič (11 let), Vladi Selan (17 let), Renata Sušnik (10 let), Andreja Šeme, Tina Šušteršič, Alenka Smole (5 let), Anka Smole, Saša Zupan (17 let) in Terezka Žužek; v vrtcu so učile Majda Holosan, Vikica Holosan, Bernarda Opeka in Gabrijela Malovrh (5 let); petje so poleg Anice Šemrov učili Tine Selan, Olgi Omahna, Kristina Qualizza, Nancy Selan in Tone Rode, telovadbo pa Marjan Grohar, Marija Novak, Lučka Šušteršič, Martin Magister, Sonja Tomazin, Beti Miklave in Tone Javoršek ml.

Zapišiva še, kdo v letošnjem šolskem letu sestavlja naš učiteljski zbor.

V vrtcu uči Gabrijela Malovrh, v 1. in 2. razredu Karla Malovrh-Jakoš, v 3. razredu Irenka Loboda, v 4. razredu Alenka Smole, v 5. razredu Vladi in Nancy Selan, v zadnjih 3 razredih pa poučujemo različne predmete različni učitelji: slovensko zgodovino Marjan Loboda ml. v 6. in 7. raz-

redu, Marjan Loboda v 8. razredu, slovensko slovstvo v vseh 3 razredih Anka Smole, slovnico pa jaz; verouk od 3. do 8. razreda pa seveda vi; petje je učil Tone Rode, telovadbo pa so vadili Martin Magister, Tone Javoršek ml., Sonja Tomazin in Beti Miklave.

Učnemu osebju je vsa leta stal ob strani odbor staršev. Kdo so bili predsedniki šolskega odbora od začetka pa do sedaj?

Šolski odbor ali odbor staršev naših učencev nam je vseskozi pomagal pri urejanju šolskih prostorov, pri prireditvah in ob vseh priložnostih. Predsedovali so mu Gabrijel Prešern, Janez Brula, France Pergar, Franček Breznikar, Marjan Loboda, Lojze Lavrič (18 let), arh. Jure Vombergar in sedaj Andrejka Dolinar-Hrovatova. S starši otrok prihajamo predvsem v stik ob sobotah pred začetkom pouka in ob koncu pouka, ob nedeljah po slovenski maši in na roditeljskih sestankih.

Koliko učencev je šlo od njene-ga začetka pa so sedaj skozi Slomškovo šolo? In koliko učencev ima naša šola sedaj?

V teku 40 let je bilo naših učencev kar 592. V letošnjem šolskem letu jih je 60, v vrtcu 9, v razredih ljudske šole pa 51. Število učencev se je spreminjalo iz leta v leto, ker je vsako šolsko leto določeno število otrok vstopalo v šo-

lo, določeno število otrok pa jo končalo. Največ učencev smo imeli v šolskem letu 1972: bilo jih je 163. Lahko rečem, da obiskujejo našo šolo vsi otroci slovenskih družin iz ramoškega okraja. Samo prav redke izjeme so bili otroci, ki niso vztrajali v šoli do 8. razreda. Tudi otroci nekaterih narodno mešanih zakonov so bili in so naši redni učenci.

Naše bralce, zlasti drugod, bi zanimalo, kaj naša šola nudi svojim učencem.

V šolskem programu imamo poleg verouka in slovenščine (slovnica in slovstvo), slovenske zgodovine in zemljepisa ter vzgojne ure tudi petje in telovadbo. Ob tem rednem programu pa ima šola tudi svoje večje in manjše prireditve, redne in izredne.

Naša nepozabna in za našo šolo nadvse zaslužna učiteljica Anica je zelo gojila petje in igralske nastope. Tudi še potem, ko je zaradi bolezni prepustila vodstvo šole, je čez nekaj let spet redno sodelovala s šolo pri petju in igrah prav do njene smrti. In seveda tudi vse drugo učiteljsko osebo je pripravljalo različne nastope učencev.

Ali bi omenili nekaj otroških iger in drugih važnejših nastopov, ki jih je pripravila naša šola?

Pravljичno igro V kraljestvu palčkov je pripravila Anica že le-

ta 1952. Sledile so potem leto za letom nove: na primer Kraljica palčkov, Kruhek spi, Cmokec Poskokec, Od pastirja do škofa, Kralj Matjaž in Alenčica, Zvezdica Zaspanka, Pomlad je tu, Kraljevič išče mamico, Medaljonček.

Skoraj vse je režirala Anica. Lansko leto pa nas je presenetila mlada režiserka Klavdija Malovrh Jakoš z igro Pekarna Miš-Maš, letos za proslavo 40-letnice šole pa skupaj z Andrejko Vombergar s pravljичno spevoigro Zajčji festival.

Sodelovali smo tudi pri srebrnomašniškem slavlju dušnega pastirja Janeza Kalana in na akademijah ob sprejemih gostov, ko so nas obiskali na primer naš bežinski škof dr. Gregorij Rožman, minister dr. Miha Krek, pisatelj Karel Mauser, ravnatelj dušnega pastirstva za zdomce msgr. Ignacij Kunstelj, slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar, škof dr. Janez Jenko, ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu dr. Reginald Vospernik ter predsednik Krščanske kulturne zveze dr. Janko Zerzer.

Povejva še, katere so naše redne vsakoletne prireditve.

Šola proslavi vsako leto s primernimi prireditvami očetovski, materinski in otroški dan, ob koncu leta imamo pa še sklepno prireditev, s katero se poslovimo od učencev zadnjega razreda, in pa miklavževanje.

Ali bi želeli imenovati kakega izvenšolskega pomočnika pri prireditvah naše šole?

Poleg Anice, ki nam je vseskozi veliko pomagala, bi rada omenila s hvaležnostjo pok. dr. Tineta Debeljaka, ki nam je vedno rad priskočil na pomoč s priložnostnimi teksti, Emo Kessler za večletno sodelovanje pri narodnih plesih, slikarja Staneta Snoja, režiserja Francija Holosana in Frida Benzika ter slikarko Andrejko Dolinar-Hrovat. V hvaležnem spominu tudi ohranjamo msgr. Antona Oreharja, ki je vsa leta mesec za mesecem prihajal spovedovat in maševat za naše mesečne šolske maše.

Poleg splošnega petja vseh učencev je naša šola imela vsa leta tudi šolski pevski zbor. Kaj bi dejali k temu?

Pevski zborček Slomškove šole je bil v letih, ko ga je vodila Anica, na visoki ravni in je veliko nastopal. Pel je pri vseh mogočih prireditvah in pri šolskih mašah. Zadnja leta se je število učencev zmanjšalo, ker pač ni več toliko mladih družin v kraju, zato se je zmanjšalo tudi število članov zborčka. Lahko pa rečem, da se pod vodstvom mladega Toneta Rodeta spet obnavlja.

Kako sodeluje naša šola pri življenju Slomškovega doma in verske skupnosti?

Slomškova šola je živ del slovenske narodne in verske skupnosti v ramoškem okraju. Precejšen del učencev, žal ne vsi, se redno udeležuje naše nedeljske slovenske maše v Slomškovm domu. Z domom sodeluje vsako leto pri žalni slovesnosti za naše žrtve v juniju, septembra pa pri obletnici doma. Na cvetno nedeljo so vsi učenci naše šole uvrstijo v procesijo po vrtu Slomškovega doma z ličnimi butaricami, ki jih vsako leto pripravi šola. S slovensko versko skupnostjo v Velikem Buenos Airesu pa sodelujemo pri telovski procesiji in romanju v Marijino svetišče v Luján. Na prvo adventno nedeljo imamo slavlje prvega sv. obhajila v cerkvi Marije Pomagaj skupaj s prvoobhajanci iz drugih slovenskih verskih središč, naslednjo nedeljo pa imamo drugo slovesno obhajilo v Slomškovem domu. Važno versko slavlje je tudi vsakokrat, ko gredo naši učenci k slovenski birmi.

Za naše bralce bo morda tudi zanimivo, kakšna je naša povezanost z drugimi slovenskimi šolami v Velikem Buenos Airesu.

Voditeljice vseh šol imamo vsak mesec s šolskim referentom društva Zedinjena Slovenija Francetom Vitrihom in z delegatom slovenskega dušnega pastirstva prelatom dr. Alojzijem Starcem v Slovenski hiši šolsko sejo, na kateri obravnavamo vse tekoče zadeve naših šol. Vsako leto imamo

v Slovenski hiši tri prireditve za vse šole: ob začetku šolskega leta, junija proslavo mladinskega zavetnika sv. Alojzija in septembra Slomškovo prireditve. Pri teh prireditvah je najprej maša v cerkvi Marije Pomagaj, potem pa u-prizoritev kake otroške igre v dvorani. Junija se poklonimo tudi pred spomenikom našim junakom in mučencem na dvorišču Slovenske hiše, zadnje čase pa v dvorani pred začetkom predstave tudi zapojemo vsi skupaj nekaj naših pesmi. Voditeljice se domenimo, da vsaka šola pripravi te skupne prireditve enkrat na dve leti.

Pred koncem šolskega leta se udeležujemo vsako leto tudi skupnega celodnevne izleta vseh šol, med počitnicami pa šolske kolonije v Počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v kordovskih hribih.

Kaj bi dejali glede namena naših šol?

Menim, da vsi, ki v naših šolah delujemo, želimo dopolnjevati človeško, versko-nravno in slovensko vzgojo, ki jo učenci prejema-jo v svojih družinah. Učimo jih govorjenja, branja in pisanja ter petja v slovenskem jeziku, skrbno jih seznanjamo tudi s slovensko zgodovino, posebej tudi polpreteklo. Krepiti želimo njihovo slovensko zavest in jih uvajati v slovensko kulturo in v organizirano slovensko skupnost naše drage Slovenije v svetu.

Kako gledate na prihodnost naših šol?

Z zaupanjem. Prepričana sem, da moramo mi v sedanjem trenutku storiti, kar je v naših močeh, in zaupati, da bodo za nami prevzemali naše mesto naši mladi, ki bodo morda z nekoliko spremenjenim načinom pa z enakimi ideali nadaljevali naše delo.

Pogovarjal se je
Jože Škerbec

Svojo 40-letnico je Slomškova šola v Ramos Mejiji praznovala 21. oktobra. Pozdravne besede je izrekel predsednik Slomškovega doma Marjan Loboda, besedo v zahvalo in spomin v imenu vseh nekdanih učencev Francka Tomazin-Vestrova, v imenu osrednjega društva Zedinjene Slovenija je čestital šoli njegov predsednik arh. Jure Vombergar, jubilejni govor pa je imela voditeljica Helena Zupan-Malovrh.

Pravljичno spevoigro Zajčji festival v režiji Klavdije Malovrh-Jakoš in Andrejke Vombergar so zaigrali sedanji in nekdani učenci šole. Sceno so ustvarili Stane Snoj, Tone Selan, Tone Kastelic in Niko Potočnik.

Iz zgodovine šole so bile razstavljene fotografije, za goste pa je bil prigrizek v spodnjih prostorih doma.

Igrica je bila vsestransko skrbno pripravljena in odlično izvajana. Ponovili so jo še v nedeljo 29. oktobra.

Pogovor z dr. Andrejem Finkom o poklicanosti izobražencev

Kje in kako si se šolal? Kako si prišel do profesorskega mesta na univerzi, saj je gotovo huda konkurenca?

Ljudsko šolo sem opravil pri salezijancih v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji, gimnazijo pa v Rožmanovem zavodu v Adroguetu. Univerzitetne študije sem dovršil na pravni fakulteti Buenosaireske univerze. Po diplomu sem po natečaju s posebno monografijo dobil štipendijo za dodatne študije v Madridu (Španija), kjer sem po štirih letih, poleg več tečajev, dosegel doktorski naslov na tamkajšnji pravni fakulteti.

Profesura na univerzi me je vedno zanimala, zato sem takoj po diplomi začel s pomočniškim poslom (ayudante) na pravni fakulteti pri predmetu „politično pravo“ (dejansko politične vede). Tako postaneš neke vrste vajenec in začneš težavno pot napredovanja s prakso in študijem preko različnih profesorskih stopenj. Pri tem pa veliko pomagajo post-diplomatski študij (v mojem primeru v Španiji) in tudi doktorat, ki ga tukaj po večini juristi nimajo. To ti pomaga pri hitrejšem napredovanju in seveda pri natečaju (concurso) za najvišja profesorska mesta. Moj sedanjí naslov je „Profesor ordinario Adjunto“ in na tej stopnji mnogi končajo svojo profesorsko kariero. Med njimi pa nekateri dosežejo mesto titularnega profesorja, kar je naslednja in končna stopnja. Konkurenca je velika, a pomaga poleg omenjenega tudi pisanje in učenje na drugih univerzah (v mojem primeru Katoliška in Belgrano).

Ali je tukajšnja državna univerza zdravo pluralistična in glede znanstvenega raziskovanja ter predavanj na visoki ravni? Ali

so na njej med učnim osebjem določene skupine, ki skušajo svojo ideologijo vsiliti svojim profesorским kolegom ali slušateljem? Ali je univerza kraj, kjer bi naši visokošolci kaj lahko zapadli miselni zmedbi ali zmotam ali celo нравnim zablodam? Na kaj bi opozoril visokošolce naših družin?

Govorim lahko predvsem za pravno fakulteto. Ta je v glavnem pluralistična in je na njej najti profesorje in skupine različnih strank in miselnih tokov. Tudi solidnih katoliških profesorjev je več, ki uspešno delujejo, a je število pač odvisno od dobe in argentinskih političnih razmer, vsaj v zadnjih desetletjih. Raven predavanj in raziskovanj je pa zelo odvisna od posameznikov in posvetitve slušateljev, ker večina profesorjev iz naše fakultete ne živi od profesure, je kvaliteta mnogokrat prizadeta, ker postane profesura nekaj stranskega. Težko bi govoril o določeni ravni. Na splošno je Buenosaireska univerza znana kot dobra, ki je formirala mnoge odlične diplomirance in znanstvenike na svetovni ravni. Seveda pa ne dosegamo nekaterih bolj znanih svetovnih vseučilišč. Dolgoletna argentinska kriza pa tudi pripomore, da je proračun vedno premajhen in za raziskovanja več kot skromen. To zelo jemlje korajžjo. A kot rečeno, vse je odvisno od posameznika, njegove volje in ljubezni do stvari.

Profesor nedvomno skuša vplivati na študente (na kolege ne) in jim ponujati in tudi z bibliografijo na neki način imponirati svoj svetovni nazor, a upošteva joč vedno svobodna prepričanja posameznika. Vsak po svoje skuša posredovati argumente, ki utemeljujejo njegovo gledanje, in to predvsem v formativnih predmetih, kot je moj.

Miselna zmeda in zmote niso lastne le visokošolskim ustanovam, so pa brez dvoma tudi tam doma. Isto velja za нравne zblode. Visokošolci naj se najprej pozanimajo, kam bodo šli. Tako bodo po odločitvi vedeli, kje stojijo. (To velja za univerze in tudi za profesorje, kadar jih v istem predmetu lahko izbirajo.) Na vsak način naj pa veliko sprašuje za svet ljudi, ki se spoznajo na določeno problematiko. Mnogo nas je takih, Slovencev in Argentinecev, ki bomo rade volje pomagali pri orientaciji. Visokošolec naj ve, da ni sam.

Ali jim ne bi priporočil, naj se udeležujejo Slovenskega visokošolskega tečaja, kjer bi lahko presojali in tehtali sporne nauke in primere ter dobivali dopolnilno oblikovanje, še posebej morda na filozofskem, teološkem in svetovnonazorskem področju?

Tečaj vsem toplo priporočam. Naj bi se ga udeleževalo čimveč mogoče slovenske visokošolske mladine. Če bi se ga pa kdo zara-

di pomanjkanja časa ali neprikladnega urnika ne mogel udeleževati, naj si poišče enakovrednega argentinskega. Danes je solidna formacija prvenstvenega pomena.

Evropske univerze so nudile visokošolcem ne le možnost strokovnega usposabljanja, temveč tudi budile zanimanje za splošno kulturno razgledanost. Ali je tudi tu in sedaj tako? Pri nekaterih mlajših profesionalcih dobi človek vtis, da so enostransko strokovno visoko usposobljeni, da pa niso zadovoljo preozke enostranosti pravi kulturni izobraženci.

Opazka je zelo na mestu in odgovarja današnjemu stanju. Doba vedno večje specializacije, v kateri se nahajamo, zožuje pogled in manjša perspektivo. Diploma, ki jo dosežeš na univerzi, ti ne nudi veliko „univerzalnosti“. Nasprotno, šele takrat si jo boš moral začel pridobivati, ko si rešen nerednega študentovskega življenja in vsakokratnega stresa izpitov. A naj takoj pristavim svoj lonček in opozorim, da so poleg visokošolskega tečaja predavanja Slovenske kulturne akcije odlična priložnost za širjenje obzorja.

Če naj iz svoje izkušnje govorim, so mi ravno ta predavanja ogromno dala. Visokošolci bi se morali te možnosti zelo zavedati in jo izrabljati. Po diplomu pa seveda srečanja, ki jih organizira Slovensko katoliško akademsko

starešinstvo, z mnogimi odličnimi gosti in predavatelji iz Evrope, nudijo dodatno priložnost za širjenje obzorja. Čeprav smo, kot rečeno, v dobi specializacije, je široko razgledan izobraženec povsod zelo cenjen in, ne nazadnje, tudi to pomaga pri napredovanju v lastni stroki.

Kakšno versko-nravno oblikovanje potrebujejo visokošolci in kako naj bi ga dosegli?

Delno sem na to že odgovoril. Formacija naj bo čimbolj solidna. Dosežejo naj jo s tečaji, predavanji in branjem primernih knjig. Podčrtavam „primernih“, ker ni toliko važna količina knjig kot njihova kakovost. Prava knjiga lahko iščočega človeka definitivno utrdi in pravilno usmeri. A naj ponovim: Naj visokošolci ne mislijo, da so sami. Naj vprašajo za svet. Ne bo mu odklonjen.

Menim, da je profesionalec ob koncu študij in v začetnih letih službe v velikih težavah, da se poklicno uveljavi, in da zato ne razpolaga s časom, da bi se dosti udeleževal v naši skupnosti. In vendar ga poklicno delo le ne sme za dalj časa čisto in izključno zajeti.

Soglašam. Delo v skupnosti, če ni prenaporno in preobremenjujoče (kar bi nikdar ne smelo biti), je pravzaprav aktivnost, ki izobraženca vedri in mu pestri življenje. Seveda: Ne nalagajmo izobražen-

cu skrb za koline, turnirje v balinanju in podobno. Izobraženec ima druge naloge in odgovornosti v naši skupnosti: organiziranje, pisanje, poučevanje, kritično razmišljanje, stik s svetom itn. V to se mora pa mlad izobraženec takoj po diplomi vključiti. V življenju ima vsak izmed nas različne dobe, ki mu narekujejo različna zadržanja in intenzivnost dela. A ravno to sodelovanje v skupnosti je lahko del oz. sredstvo za širše obzorje. Preveliko zapiranje le v lastno življenje in poklic izobraženčev pogled samo omejuje.

Prepričan sem, da je za izobražence same koristno, da se med seboj povezujejo v prijateljska in profesionalna združenja. Na zadnjem občnem zboru Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva (SKAS) si bil izvoljen za predsednika. Kakšen namen ima to društvo? Kaj naj bi pobujal med člani? Kaj jim lahko nudi in kaj od njih pričakuje? Kaj bi vaš odbor pod tvojim predsedstvom želel doseči?

SKAS je bilo v Sloveniji pred zadnjo vojno nadaljevanje in podaljšek študentskih društev (Danica, Zarja, pozneje tudi drugih), ki so imela namen združevati in načelno vzgajati in izobraževati katoliški izobraženski na raščaj. Po diplomi so študentje hoteli vztrajati v isti družbi, kjer je bila družabnost zelo razvita, skupno se udeleževati javnega

življenja (predvsem politično uveljavljanje v Slovenski ljudski stranki in ljudska prosveta) in skrbeti za načelno usmerjenost. Zato je bila ustanovitev starešinstva kot seniorata nekaj naravnega. Sčasoma je to dobilo naravne enega od možganskih centrov slovenskega katoliškega gibanja. Ni bil deloven organ, ampak forum, na katerem so se porajale in ocenjevale pobude in vrednotili pojavi v slovenskem javnem življenju. SKAS danes in v Argentini ima pa lahko sledeče funkcije: 1. evidenca in zbiranje univerzitetnih izobražencev; 2. načelna vzgoja študentov; 3. pobujanje kulturnih dejavnosti, brez interferenc s Kulturno akcijo; 4. kritično spremljanje razvoja skupnosti; 5. spremljanje političnih dogajanj v Sloveniji kakor tudi sicer v Argentini in v svetu; in 6. skrb za poživljanje splošne javnosti in nudenje vodilnih osebnosti. O vseh teh funkcijah se bo treba še zediniti, predvsem ob vedno večjih potrebah po racionalizaciji organizacijskega življenja. Očitna hiba v naši skupnosti danes je že kritično pomanjkanje kandidatov za javne funkcije.

Naš odbor bi rad bil kos v principu vsem omenjenim nalogam, a prvenstvena je: zbiranje mladih diplomirancev. Smo nekako v naborni akciji. Izrabljam prilžnost in vabim vse, da se približajo društvu, starše pa prosimo, da nam pomagajo s tem, da nam dajo naslov diplomiranih sinov in hče-

ra, da jih povabimo osebno na naše sestanke. Potem bo prišlo na vrsto vse ostalo.

Kakšno vlogo naj bi imeli mlajši izobraženci v naši skupnosti?

Tako kot jo imajo v vsaki skupnosti: kritika in mladostna energija. Glavna lastnost izobraženca je kritika, seveda konstruktivna. Mlad človek pa temu dodaja še moč, da spremeni, kar je potrebno spremeniti, in da ohranja, kar je spoznal, da je vredno, da se ohrani. Z neko dozo idealizma in predvsem poštenosti lahko mlad izobraženec bistveno pripomore k izboljšanju življenjskih pogojev skupnosti, v kateri živi (v ožjem ali širšem pomenu), in je to pravzaprav njegov poklic in dolžnost.

Ali vam je možno navezovanje stikov s slovenskimi izobraženci v zamejstvu, po drugih deželah in v Sloveniji?

Z izobraženci v Sloveniji so sedaj stiki ne samo bolj možni kot prej, temveč so tudi dejansko večji, predvsem osebni. Smo pa tudi že prišli v pisemski stik z Medškofijskim odborom za izobraženca (MOI) v Ljubljani. Upamo, da se bodo ti stiki še povečali in poglobili, obema stranema v korist. Z izobraženci v drugih deželah so pa stiki bolj osebni in občasni.

Kakšne zveze naj bi iskali tudi v argentinskem javnem življenju in v mednarodnih krogih?

Pametno bi bilo in imamo v namenu, iskanje stikov z argentinskimi izobraženci in intelektualnimi združenji. Prav tako tudi z združenji drugih narodov v emigraciji. Zaenkrat smo delali bolj navznoter, a menim, da je čas, da pridemo tudi v te stike, ki niso težki.

Kako naj bi izobraženci živeli vrednote krščanstva in slovenstva?

Čimbolj polno in, če le mogoče, stoodstotno. Nam je dano, da živimo kot člani slovenskega naroda in da smo po večini bili formirani v krščanski miselnosti. Kot rečeno, nam je bilo to dano. Seveda bi lahko ti dve vrednoti zavrgli, če bi si to namenili. Toda zame je nedvomno, da bi na ta način mnogo ali vse izgubili. Življenje v argentinskem svetu nam sicer nalaga tudi dolžnosti in ljubezen do te dežele, do katere moramo biti najmanj lojalni, saj smo se v njej in ob njej kot Slovenci razvijali. Torej vrednotam krščanstva in narodnosti se moramo predati stoodstotno in v tem smislu delovati.

Ali naj čutijo naši izobraženci tudi kakšno poslanstvo do usode slovenskega naroda ne le v zdomstvu in zamejstvu, ampak tudi v matični domovini?

Želeti bi bilo, da bi čimveč slovenskih izobražencev v svetu čutilo soodgovornost tudi za matič-

no Slovenijo. Nadvse pomemben proces se je sprožil, proces, ki mu še ne vidimo konca, vidimo pa smer, ki vodi v pluralistično ureitev in pravno državo, kjer bodo jamčene osnovne pravice vsakega človeka in državljana. Tako bodo Slovenijo bomo tudi emigranti in njih potomci imeli za „še bolj svojo“ in nam bo torej brez

totalitarnega režima bližja in tudi mi bomo njej bližji. Ob takih razmerah bo taka Slovenija mnoge izmed nas potrebovala. Naša velikodušnost bo narekovala način odgovora na ta izrečen ali neizrečen, a zaznaven klic prenovljene Slovenije.

Pogovarjal se je
Jože Škerbec

O usodi domobrancev

Svet za varstvo človekovih pravic, ki je bil ustanovljen pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva in ki mu predseduje L. Bavcon, je v Delu 30. septembra objavil dve pobudi. V prvi predlaga revizijo raznih političnih procesov po vojni, v drugi pa predlaga raziskavo o usodi pobitih domobrancev:

Naša javnost je bila že večkrat obveščena o usmrčitvi več tisoč pripadnikov domobranskih in drugih vojaških enot, ki so jih po koncu vojne zavezniške oblasti kot vojne ujetnike izročile Jugoslaviji. Razen splošnih domnev in individualnih pričevanj posameznih preživelih ali siceršnjih prič teh dogodkov v maju in juniju 1945 javnost nima natančnejših podatkov in zlasti ne odgovorov na številna vprašanja, ki se ob tem postavljajo.

Spričo tega svet za varstvo člo-

vekovih pravic in temeljnih svoboščin pri RK SZDL Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, naj pri raziskovalni skupnosti Slovenije naroči raziskavo o teh dogodkih kot raziskovalno nalogo v okviru skupnega nacionalnega raziskovalnega programa. Obenem svet predlaga inštitutu za zgodovino delavskega gibanja, zgodovinskemu oddelku Filozofske fakultete in Pravni fakulteti v Ljubljani, naj sestavijo raziskovalno skupino, ki naj to raziskavo opravi. Svet tudi poziva vse institucije, ki razpolagajo z arhivi, naj jih odprejo za to raziskavo. Obenem pa poziva tudi vse posameznike, ki imajo o tem kakšno dokumentacijo, in še žive priče teh dogodkov, naj po svojih močeh in vesti omogočijo stvarno, strokovno zgodovinsko in pravno raziskavo o dogodkih, od katerih je zdaj minilo že skoraj 45 let, pa vendar

le hudo bremenijo vest in zavest pripadnikov še živečih generacij.

ŽRTVE IN MORILCI

V Mladini št. 21 z dne 9. 6. 1989 ste objavili članek z naslovom „Domobranska morišča“, kateri je vzbudil veliko zanimanje tudi pri nas ko-roških Slovencih v zamejstvu. Nakazali ste, kako nujno potrebno je, da se soočamo Slovenci kot kulturni narod s takšno svojo zgodovino, kakršna dejansko tudi je. Vojne zločine, ki jih pri nas odkriva Mladina za javnost 44 let po tragičnih dogodkih, so drugi kulturni narodi zahodne Evrope razkrinkali že pred desetletji, tako da je lahko zopet gledal brat bratu brez psihične bariere v oči. Te sproščenosti pri nas Slovencih do danes vsekakor nismo pre-mogli, najmanj pa takrat, ko smo se obremenjavali s politikanstvom, bodisi v Sloveniji bodisi v zamejstvu. In še nekaj so storili kulturni naro-di na zahodu, namreč da so svoje Mačke, Ribičiče, Kidriče, Kardelje... postavili na zagovor ter so jim so-dila o njihovih „herojskih“ početjih neodvisna sodišča (podčrtalo DŽ) in ne kakršnakoli partija. Prepričan sem, da bomo tudi mi Slovenci pre-mogli še toliko moči in dosegli toli-ko narodno-politične zrelosti, da ne bomo, kot od „Kocbekovega inter-vjuja“ dalje le ugotavljali in pisali o omenjenih grozodejstvih, marveč da bomo tudi mi, kot nam to nare-kuje naša moralna dolžnost, vrnili nedolžnim žrtvam vsaj njihovo čast, še živeče povzročitelje zločinskega po-

četja pa obravnavali na način, ki je po mednarodnih pravilih običajen in določen (podčrtalo DŽ).

Lojze Dolinar, Ljubljana
Mladina 23, 23. junija 1989

Meddobje XXIV-1989; 3-4 (uredili France Papež, Tone Brulc, Lev De-tela in Andrej Rot), poezija in pro-za: Tine Debeljak: Nove variacije; France Papež, O, lepota; Pavel štru-kelj, Beli človek po beli cesti. Pla-vanje na oblakih; Maks Osojnik, Ko-roški motivi; Vladimir Kos, Sen in resničnost; razprave in eseji: Vinko Brumen, Filozofija in herezije; Vl. Kos, Čez nekaj dni ali študija k mo-jim prevodom tanka — pesmi iz ja-ponščine; Rudolf Čuješ, Etične inve-sticije; Avgust Horvat, Pogled na slovenski včeraj, danes in jutri; Vl. Kos, Tetralogija slovenščine;

kritike: Tone Brulc, Na pragu tre-tjega tisočletja;

prevodi: Gregor Papež, Una se-lección informal de la poesía eslove-na contemporánea;

likovna priloga: Tone Jemec.

Draga 89. Od 1. do 3. septembra so bili na Opčinah v Trstu 24. štu-dijski dnevi. Prof. Tomaž Simčič in prof. Ivan Verč sta razpravljala o vprašanju, ali je manjšina žrtev ideo-loških bojev, dr. Stane Bah iz To-ronta o problemih in rešitvah v mul-tikulturnih družbah, dr. Branko Ro-zman o vizijah in mejah narodne sprave in dr. France Bučar o Slove-niji med Evropo in Balkanom.

Sklepi Pastoralnega občnega zbora ljubljanske nadškofije 1988

(Nadaljevanje in konec)

10. Laiki

Iz koncilskega razumevanja Cerkve kot božjega ljudstva izhaja, da so laiki skupaj z duhovniki in redovniki deležni istega dostojanstva božjih otrok in poslanstva. To spoznanje se med nami počasi uveljavlja, vendar za zdaj še bolj v besedah kot dejanjih. Nekateri duhovniki so do laikov še preveč nezaupljivi, nekateri laiki pa se za prihodnost vere v svojem osebnem, družinskem in družbenem življenju ter našem narodu ne čutijo dovolj odgovorne in večkrat iščejo rešitve zase z zahtevami in ne sodelovanjem. Ponekod še vedno ni župnijskih pastoralnih svetov (ŽPS) ali pa ti še niso razvili vseh svojih dejavnosti.

Duhovniki in laiki naj bi se bolj zavedali, da se naloga laikov ne neha pri pomoči v gmočnih zadevah župnije, temveč so poklicani k soodgovornosti in sodelovanju pri celotnem oznanjevalnem, vzgojnem in zakramentalnem življenju Cerkve. Zato je potrebno še naprej spreminjati napačna ustaljena mišljenja ali celo predsodke, ki na primer vidijo v laikih le duhovnikove pomočnike, ne pa

sodelavce. Laike pa je potrebno spodbujati k sodelovanju s potrebnim izobraževanjem in zaupanjem.

Usposobljeni laiki naj prevzamejo odgovornost za posamezne skupine v župniji, dejavno naj sodelujejo bogoslužje ter razbremenijo duhovnika vseh tistih obvezil, ki mu jemljejo čas za tisto delo, pri katerem ga drugi ne morejo nadomestiti. Vključijo naj se v delo na vseh ravneh od župnije, dekanije, škofije do osrednjih služb v Cerkvi na Slovenskem. Posebna naloga laikov pa je družbeno, kulturno in drugo javno delovanje v duhu krščanske morale in družbenega nauka Cerkve.

Smernice:

a) Laiki naj zavzeto skrbijo za globoko duhovno življenje. To jim bo pomagalo posvečevati zemeljske rešitve in svet voditi h Kristusu.

b) Laiki naj se vedno bolj zavejajo, da je njihovo poslanstvo uresničevanje krščanskih načel v družbenem življenju.

c) Laiki, tako moški kot ženske, naj radi sprejemajo službe in z njimi povezano odgovornost v Cerkvi.

č) Duhovniki naj med laiki vztrajno iščejo novih sodelavcev in spoštuje njihovo delo.

d) Duhovniki in laiki naj si skupno prizadevajo za poglobitev in razširitev dela škofijskega in župnijskih pastoralnih svetov (ŠPS in ŽPS) z ustreznimi sveti in komisijami.

e) Vsaka župnija naj ima župnijski pastoralni svet (ŽPS) in mladinske skupine, vsaj v večjih krajih pa tudi študentske in izobraženske skupine ter skupnosti zakoncev oziroma družin.

f) Gospodarska komisija v župnijskem pastoralnem svetu (ŽPS) naj poskrbi tudi za dostojno vzdrževanje duhovnikov v župniji.

11. Zakon in družina

Zakon in družina sta v našem času ogrožena in doživljata velike spremembe, kar še posebej otežuje duhovni razvoj otrok. Hkrati pa obstajata nenadomestljiva in prvinska oblika človeškega življenja in oblikovanja.

Cerkev je zakonskemu in družinskemu življenju vedno posvečala veliko skrb. Tako ostajajo tudi naše naloge: vzgoja za življenje v dvoje, vzgoja za ljubezen in zvestobo ter za služenje življenju. Daljna priprava na zakonsko in družinsko življenje naj se začne že dovolj zgodaj, zlasti v okviru mladinske pastore. Neposredna priprava na zakon, ki naj bo skrbna in strokovno podprta, pa naj postane redna in splošno razširjena. Več pozornosti in skrbi je treba posvečati skupnosti med možem in ženo, ki temelji na globokem odnosu z Bogom. Iz te

edinosti bosta črpala tudi moč za vzgojo otrok.

Duhovniki in sodelavci naj s pomočjo župnijskih pastoralnih svetov (ŽPS) pospešujejo ustanavljanje zakonskih skupnosti in družinskih skupin, da bodo krščanske družine resnično postajale „Cerkve v malem“ in vzgajale zrele ljudi in vernike. Svojo skrb morajo usmejati tudi k vprašanjem mešanih zakonov, razbitih družin, zunajzakonskih skupnosti, mater samohranilk ter družin, kjer obstaja zakon zaradi razdorov, alkoholizma, ljubosumja, nezvestobe itd. le še na papirju.

Smernice:

a) Skrb za zakon in družino naj zavzema posebno mesto v delovanju duhovnikov, župnijskih svetov (ŽPS) in drugih svetov ter komisij. Družinam naj pomagajo odkriti pomen globoke vere v Boga in zgled sv. Družine.

b) Komisija za pastorelo družine naj poživljuje in razširi svoje delo o temeljnih vprašanjih zakonskega in družinskega življenja ter za svoje delo pridobi še več sodelavcev.

c) Vsaka dekanija ali pastoralno področje naj poskrbi za čimbolj popolno pripravo na zakon, zlasti bliznjo, tečaj priprave naj povsod potekajo po enotnem programu.

č) Pospeševati je treba ustanavljanje zakonskih in družinskih skupin (občestev).

d) Župnijski pastoralni sveti (ŽPS) naj organizirajo materialno in socialno pomoč družinam v stiski.

e) Teološka fakulteta, semenišče in druge vzgojne ustanove naj duhovnike in laike usposabljaajo za delo z zakonci in družinami.

f) Bolj kot doslej se je treba posvetiti delu za duhovno in tudi drugo pomoč civilno poročenim, ločenim, nepopolnim družinskim skupnostim, nosečnicam, sploh vsem zakoncem in družinam v stiski.

12. Duhovna gibanja v Cerkvi

Cerkev je v svoji sredi skozi zgodovino vedno sprejemala različne oblike duhovnosti, ki so se porajale, spreminjale in tudi odmirale, zato so današnja duhovna gibanja tudi ena od značilnosti naše pokoncilске Cerkve. Nekatera so nastala doma, druga so se k nam razširila od drugod, vsa naj pri nas dobijo svoje mesto in se zakoreninijo v naše narodne, kulturne in verske razmere. Župnijska občestva pa od njih upravičeno pričakujejo, da bodo dala svoj prispevek k napredku v veri in verskem življenju v celotni župniji in vsej škofiji.

V ozadju duhovnih gibanj so navzoči mnogi psihosociološki razlogi, ki so potrebni prečiščevanja in teološke dopolnitve. Vse božje ljudstvo, tudi duhovna gibanja, se morajo nenehno sprecobračati in prečiščevati, se pravi, vzgajati za pravo, ne samo elitno skupnost, to je za Cerkev.

Smernice:

a) Duhovniki in drugi pastoralni delavci morajo spoštovati potrebe ver-

nikov po različnih duhovnostih in jim pri tem pomagati.

b) Vsi člani Cerkve naj bodo odprti do novih duhovnih gibanj.

c) Člani duhovnih gibanj naj bodo zvesti svojim karizmam. Upoštevali in spoštujejo naj različne poti, ki vodijo k istemu cilju, in se dejavno vključujejo v življenje župnije.

č) Potrebno je ponovno odkriti in vključiti v župnijska občestva starejša cerkvena duhovna gibanja, npr. Frančiškov svetni red, Salezijanske sotrudnike, razne druge družbe; ki so zamrla ali bila zatrta po vojni.

Sklep. Za krščansko življenje v polnosti

Odrešilna volja Gospoda Jezusa, „da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju“ (Jn 10, 10), je končni namen tudi naših prizadevanj. Res je sicer, da tudi na krščansko življenje vplivajo razmere, v katerih verni ljudje živimo. A čeprav so te okoliščine pomembne in vplivne, jih je treba zavestno presegati z oblikovanjem svoje življenjske drže, ki črpa svoj navdih iz vere, upanja in ljubezni. Samo tako je mogoče izpolniti Jezusovo zamisel, naj bo njegovo kraljestvo po delovanju njegovih učencev kakor kvas, ki vse prekvasi (prim. Lk 18, 21).

Za nas, kristjane, je življenje, posebno še življenje v veri, najprej božji dar, ki se ga veselimo in se zanj Bogu zahvaljujemo. Hkrati se zavedamo odgovornosti za svoje osebno, moralno in reli-

gizno uresničevanje. Vemo pa tudi za težke življenjske trenutke, ki prej ali slej terjajo od nas, da preskušnje zaupno sprejemamo, se sebi odpovedujemo in potrpežljivo prenašamo trpljenje, končno pa sprejmemo tudi smrt in to v veri, da naš Bog ni Bog mrtvih, temveč živih (prim. Mt 22, 32).

Krščansko življenje ni omejeno na osebno doživljanje, temveč je potrpežljivo, dejavno in neustraheno zavzemanje za preoblikovanje celotnega sveta v božje kraljestvo pravičnosti, miru in ljubezni. Gospodovo postavo izpolnju-

jemo le, če smo solidarni z drugimi: nosimo tudi bremena soljudi (prim. Gal 6, 2) in se znamo veseliti z veselimi in jokati z jokajočimi (prim. Rim 12, 15). V vseh trenutkih napora in negotovosti nas krepi vera, da nas Gospod ne zapusti (prim. Jn 14, 18), temveč je z nami vse dni do konca sveta (prim. Mt 28, 20). Njegove besede ne minejo in ne preidejo (prim. Mt 24, 34-35). „Zmaga, ki premaga svet“, je ta naša vera (prim. 1 Jn 5, 4), zato je tudi izvor neomajnega upanja, življenjskega veselja in poguma.

Temeljni kamen nove cerkve v Zgornjih Pirničah pri Ljubljani, ki bo posvečena Mariji Vnebovzeti, je 15. avgusta blagoslovil nadškof šuštar.

Nadškof Šuštar je predaval na srečanju Eurofolk '89. Na srečanju Evropskega združenja vodnikov in skavtov se je v Bassano di Grappa v italijanski Benečiji zbralo 2500 vodnikov in skavtov, nadškof Šuštar jim je 7. avgusta predaval kot podpredsednik sveta evropskih škofovskih konferenc o religiozni razsežnosti novega bratstva med ljudmi.

Dr. Janez Gril, dosednji medškofijski asistent za študente in izobražence in odgovorni urednik Tretjega dne, je s 15. avgustom postal odgovorni urednik in pomočnik glavnega urednika pri Družini.

Prenova zunanosti ljubljanske stolnice: v zadnjih letih so obnovili najprej notranjščino, nato oba zvonika, zdaj pa obnavljajo še zunanjščino cerkvene ladje, kupolo in del strehe.

O teologiji osvoboditve je pisal Družini duhovnik Alojzij Ilc: „Papež Janez Pavel II. je pisal brazilskim škofom: Prava teologija osvoboditve je socialni nauk Cerkve, ki se vedno bolj izpopolnjuje vse od okrožnice Rerum novarum do zadnjih socialnih okrožnic. Ta socialni nauk sloni na božjem razodetju in ne na marksistični analizi družbe. O takšni teologiji papež trdi, da je potrebna, zagovorniki latinskoameriške teologije osvoboditve pa jo zavračajo in celo prezirajo. — Že 37 let živim v Braziliji in zato razmere dokaj dobro poznam...“

Odpusti mi, Nataša!

Poleti 1966, med šolskimi počitnicami, smo Boris, Mihajl Kirilin in jaz preživljali veliko časa v Novosibirsku. Kadarkoli smo hoteli, smo prihajali v dom ali odhajali iz njega. Nekoč sem ju srečal v mestu, vsa srečna od navdušenja. Le kaj zopet pripravljata?

„Sergej,“ je začel Mihajl, „v Taškentu je veliko muslimanov.“

„Vem, si mi že povedal.“

„Tam imam veliko prijateljev in družinskih znancev, Sergej. Ker je zelo razširjeno kajenje hašiša, sem mislil, da bi uporabil te zveze in ga nekaj kupil.“

Aha, smo že tam.

„Lahko bi ga prinesli sem,“ je razburjeno nadaljeval Mihajl, „in ga prodali!“

Kakšno minuto sem premišljeval. Misel zares ni bila slaba.

„Zakaj pa ne?“ sem odvrnil. „Lahko bi zaslužili veliko denarja.“

„Točno, in tudi težko ne bi bilo.“

„Kje pa bi ga imeli spravljeno?“ sem vprašal.

„Kje le? Kar tukaj, v domu.“

„Tukaj, Mihajl, si nor?“

„Ne, mislim, da je ideja odlična. Le kdo bi iskal mamila v zavetišču?“

„Prav res! Misel res ni slaba.“

„Seveda ne. Potem lahko gremo v Novosibirsk in ga v majhnih količinah prodajamo. V mestu je veliko mladih ljudi, ki ga bodo kupovali.“

„Kako bomo začeli?“ me je zanimalo.

„Dogovarjal sem se že z Nikom, da bi čez tri, štiri dni odšla z vlakom v Turkestan.“

S pomočjo našega „Zakladnika“ smo zbrali denar, Boris in Niko pa sta se odpeljala v južne predele azijske Rusije, da bi našla zveze. Čez približno tri tedne sta se vrnila v Bariševo, nasmejana do ušes. Vedel sem, da jima je uspelo. V domu smo našli prostor, kamor smo skrili hašiš, tako da smo imeli odlično fronto za naš novi posel.

Mhajl ga je začel prodajati, kakor hitro smo odvili paket. Njegovi prvi kupci so bili starejši o-

troci v domu, ki so skrivaj kadili. Ni se nam bilo treba bati strica Ničija in Velike Irene, pa tudi drugih stricev in tet ne, saj so v tem poletnem času dopuščali, da je vse potekalo samo od sebe. Bilo je zelo malo nadzora. Sploh pa smo bili takrat otroci že zelo iznajdljivi in smo vedeli, kako jih lahko prelisčimo. Takoj smo odšli v Novosibirsk, dobili stike z mladino in roba se je prodajala tako hitro, kakor smo jo lahko dobavljali.

Nekega dne smo v mestu, na eni naših poslovnih poti po ulicah srečali Nikolaja Povelejeva. Objela sva se in se potrepljala po ramenih. Nisva se videla, odkar so ga iz Bariševa poslali drugam. Povedal mi je o svojih zvezah s kriminalno organizacijo v Novosibirsku, ki je bila del po vsej državi razpredenega sistema. Kasneje sem zvedel, da so bili vsi glavni predeli v ZSSR razdeljeni v področja, ki so bila dodeljena posameznim organizacijam. Povalejev se je udeležil tridnevne konference blizu Moskve, kjer so si razdelili ozemlje. Povedal mi je tudi, da je dober prijatelj nekaterih najvišjih vodij kriminala.

„Prav nič nisem presenečen, Nikolaj,“ sem mu rekel. „Ti si res sposoben priti kamorkoli.“

„S čim pa se ti ukvarjaš, Sergej?“ me je vprašal.

„Mihajl, Boris in jaz se ukvarjamo z neko manjšo kupčijo“

„Slišal sem, da si vodja mladinske komunistične zveze v Bariševu. Je to res?“

„Da, res sem,“ sem odvrnil.

„Ali se ne moreš odločiti, kaj bi hotel postati — komunist ali poslovnež?“

Zasmejal sem se. „No,“ sem mu dejal, „vsi moramo jesti. Celo komunisti.“

Vedno sem imel živo pred očmi, kaj se je zgodilo Saši.

„Vč kaj, Sergej,“ mi je rekel, „rad bi te videl čez kakšen teden. Nečesa sem se domislil. Kaj ko bi se srečala tukaj ob enaki uri čez dva tedna?“

„V redu,“ sem se strinjal in že sva se razšla.

Ko sva se drugič srečala, je Nikolaj takoj prešel na pogovor o poslu.

„Poglej, Sergej, tratiš svoj čas s takimi malenkostmi. Beliš si glavo in se za prazen nič spuščas v vsa mogoča tveganja.“

Bil sem prepričan, da mi gre kar dobro, vendar v primerjavi z njegovimi špekulacijami to res ni bilo dosti. Nikolaj je hitro opazil, kakšen učinek ima ta pogovor, zato je začel pritiskati name. „Sergej, ljudje, s katerimi delam, potrebujejo take fante, kot si ti. Mlad si in nov v poslu. Kar zadeva mamila, še nisi v nobenem policijskem zapisniku. Točno tak si, da za policijo gotovo ne boš sumljiv.“

Vse to se mi je zdelo zelo ime-

nitno, zato sem rekel: „V redu, Nikolaj, kaj naj storim?“

„Veš, potrebujemo kurirje. Vse, kar boš delal, bo, da boš prevzel robo in jo odnesel, kamor ti bomo rekli.“

„Zdi se mi precej preprosto.“

„Saj tudi je. Samo to boš delal.“

Sprehajala sva se in nadaljevala pogovor, dokler nisem zopet rekel: „Zdi se mi zelo dobro. Strinjam se.“

„Imenitno!“ je vzkliknil in me tlesknil po hrbtu.

Preden pa sem mogel začeti posel z Nikolajem, sem moral končati tistega z Borisom in Mihajlom. Še vedno smo imeli precej hašiša v zalogi, zato smo se ga morali znebiti. Odločili smo se, da ga odnesemo v Uljanovsk. Leninov rojstni kraj, in ga tam vsega prodamo.

Bilo je poletje in veliko ljudi je prihajalo v mesto, da bi videli, kje se je rodil Lenin. Zdelo se nam je, da bomo tam zlahka sklepali kupčije. Odpeljali smo se z vlakom in kmalu smo prodali vso zalogo hašiša. Videl sem tudi Leninovo rojstno hišo, tako da je bila ta izkušnja zame zanimiva z dveh strani — tako za komunisto kot za prekupčevalca. Z vlakom smo se nato zopet vrnili v Novosibirsk.

Ne dolgo za tem sem začel opravljati svoj kurirski posel: na glavni živilski tržnici v Novosi-

birsku sem na določeni stojnici imel zvezo. Tam sem pod pultom dobil papirnato vrečko in zvedel za naslov, kamor sem jo moral odnesti. Nato sem jo odnesel tja. Policiji nisem bil sumljiv, saj sem bil le šestnajstleten pobič. Sam nisem nikoli jemal mamil ali kadil hašiša. Dobro sem zaslužil in imel lahko delo. Fanatično sem skrbel za svoje telesno zdravje in se zavedal, da bi mi mamila škodila. Bil sem discipliniran, trdno odločen, da postanem močan in ostanem zdrav. To, kar sem delal, sem počel le zaradi denarja in zato, da sem mogel skrbeti zase. Prav nič ne za kaj drugega.

Potem pa se je zgodilo nekaj, kar je vznemirilo moje lagodno življenje. Bil je vroč dan in bil sem lahko poletno oblečen, ko sem v srajčnem žepu nesel hašiš nekaterim prijateljem v Bariševo. V tramvaju je bila huda gneča, tako da je bilo še bolj vroče. Ena vrečka se je v tistem prerivanju in zaletavanju strgala in hašiš se mi je vsul po žepu. Ker ima hašiš svoj čisto poseben vonj, ga ravno zaradi tega lahko zelo hitro odkrijejo.

Na svoji postaji sem izstopil in se odpravil proti majhnemu kiosku, da bi kupil časopis. Takrat je stopil k meni visok možki, atletske postave, in mi rekel: „Pridi, fant, rad bi te nekaj vprašal.“ Zaslutil sem, da je nekaj narobe, vendar sem mu vseeno sledil do temne ulice. Nisem se ga bal, saj

sem bil močan in sem treniral judo. Z enim nasprotnikom sem vedno zlahka opravil, zato me ni skrbelo, čeprav je bil večji in močnejši od mene. Brez strahu sem šel za njim.

Ko sva prišla do ulice, je rekel: „Imaš mamila.“

„Ne, nimam,“ sem se zlagal.

Zgrabil me je za srajco. Hotel sem ga usekati s karatskim udarcem, nato pa ga zabrisati z judo prevratom. Nisem namreč vedel, kaj se je dogajalo za mojim hrbtom. Ko sem dvignil roko, sem začutil vročo bolečino v hrbtu, tako kot bi me kdo polil s kropom. Eden od njegovih pomočnikov se je namreč prikradel za menoj in me od zadaj zabodel z nožem. V glavi se mi je zavrtelo. Postal sem slaboten in omotičen, padel sem na tla in izgubil zavest.

Naslednje, česar se spominjam, je bila bolnišnica, kjer sem spraveval sestro, kaj se je zgodilo. „Našli so te na ulici,“ mi je povedala. „Izgubil si veliko krvi. Če te ne bi takrat našli, bi izkrvavel, saj je nož presekala glavno arterijo.“

Sporočil sem Borisu in Nikolaju, kaj sem, tako da sta me prišla obiskat. Ko je prišel Nikolaj k meni, me je vprašal: „Sergej, opiši mi tista dva človeka!“ Rekel sem mu: „Videl sem le enega.“

„Kakšen je bil?“ Dobro sem se ga spominjal in sem ga lahko natančno opisal.

„Ne skrbi, Sergej, bomo že poskrbeli zanj.“

Čez nekaj dni je Nikolaj zopet prišel in mi povedal: „Veš, Sergej, smo že poskrbeli za tvoja prijatelja. Ne bosta več povzročala neprijetnosti.“

„Kaj se jima je zgodilo?“

„No, naročil sem prijateljem, da so ju hitro našli. Ne bom ti povedal, kaj se jima je zgodilo, vendar zagotovo ne bosta nikoli več nikogar nadlegovala.“ Ker sem poznal Povalejeva, sem vedel, da sta na dnu reke Ob.

Iz bolnišnice so me odpustili po dobrih dveh tednih, Boris in Nikolaj pa sta me odpeljala v dom, da bi počival. Za las sem ušel smrti. Zdravniki so mi namreč rekli, da bi bil vbod smrten, če bi šlo na eni strani rezilo le malo globlje. Lahko pa bi bil tudi izkrvavel, če me ne bi pravi čas našli.

Ko sem tako ležal na svojem pogradu, kjer so mi stregli moji namestniki in sužnji, sem imel dovolj časa za premišljevanje. Ugotovil sem, da je moje življenje prišlo do razpotja. Ali slediti Nikolaju Povalejevu in še globlje zabresti v svet zločincev ali pa resno začeti kariero v zvezi komunistov. Oboje sem okusil, a še nisem bil prepričan, katera pot bi bila boljša zame. Sploh ni šlo za moralna načela. Konec koncev je le nekaj metrov stran, na malem pokopališču za sirotišnico, ležalo trupelce dobrega Saše, ki ni bil dovolj krepak in močan, da bi pre-

živel. Če ne bom sam poskrbel zase, me bo doletela enaka usoda.

Priznati moram, da sem bil od vsega tega vseeno zbehan. Gledal sem Veliko Ireno, kako se je šopirila s svojo medaljo, ki jo je dobila od komunistične partije. Gotovo je sama poskrbela zase. Imela pa je manj vesti kot marsikdo, ki sem ga bil spoznal v podzemlju.

Kljub temu pa sem dobro vedel, kako me zanima politika in kako rad se učim. Tovariš Skripko mi je zagotavljal, da sem sposoben nadarjen. Moja ljubezen in

navdušenje za Leninove nauke in komunistične cilje sta nenehno rastla. Želel sem si, da bi delal za partijo ali v politiki.

Ležeč na svojem pogradu, sem se odločil. Trudil se bom narediti partijsko kariero s pomočjo ravnatelja šole. Čimprej bom z njim govoril in ga prosil za nasvet, kako naj si uredim življenjsko pot. Odpovedal se bom vsemu, razen delu vodje Zveze mladine, in se zakopal v študij. Nemirnih let mojega življenja je konec. Sedaj potrebujem le učenje in disciplino.

Škofovska imenovanja v Belorusiji in na Češkoslovaškem

26. julija je papež Janez Pavel II. imenoval škofa za vse katoliške vernike v Minsku v sovjetski republiki v Belorusiji. To je Tadeusz Kondrusiewicz. Imel bo naslov apostolskega administratorja in bo neposredno odvisen od apostolskega sedeža.

27. julija pa je apostolski sedež objavil štiri škofovska imenovanja za škofije na Češkoslovaškem. Dosedanjega apostolskega administratorja v Trnavi na Slovaškem Jana Sokola je imenoval za rednega nadškofa in metropolita v Trnavi. Na Slovaškem je bil imenovan za rednega škofa dr. František Tondra v škofiji Spiš. V Litomericih na Češkem je bil imenovan za škofa dr. Josef Koukl, v škofiji Olomouc na Moravskem pa je postal naslovni škof in apostolski administrator dr. František Vanak.

Katoličanov latinskega obreda v

Belorusiji je nekako 2 milijona, kakšnih 30 tisoč pa je katoličanov vzhodnega obreda.

Češkoslovaška je razdeljena na 13 cerkvenih enot, med katerimi so 3 nadškofije, 9 škofij latinskega obreda in ena škofija vzhodnega bizantinskega obreda. Po zadnjih imenovanjih imajo vodstvo 3 nadškofije (Praga, Trnovo in Olomouc) ter 3 škofije (Litomerice, Banská Bistrica in Spiš). 6 škofij je še vedno brez škofa. Škofija Hradec Králové na Češkem ima škofa z naslovom apostolski administrator, a mu je režim prepovedal opravljati službo. Na Češkoslovaškem je bilo za Cerkev zelo hudo, ker je bila do zadnjega časa večina škofij brez vodstva, ker nekateri škofje niso smeli opravljati svoje službe in tudi novih imenovanj režim ni dovoljeval. Tudi cela vrsta duhovnikov ni smela opravljati duhovniške službe.

Vinko Beličič: PESEM JE SPOMIN

Vse se človeku končno spremeni v spomin, vse: prijatelji, dragi o-brazi, pomlad in zelena pokrajina, be-sede in knjige — samo eno, večno zdanje in bitno ostane. Vinko Beličič je ustvaril, dejal bi, rešil, v svoji poeziji „spomine“ iz narave in srčno občutene spomine ljudi iz prve, ro-dinske, in druge, tržaške domovine. V tem je nekako podoben Murnu in Jenku; po rahlo religiozni misli so-rozen svojim sodobnikom dominsve-tovcem, literarni vzorniki pa so mu tudi Cankar, Župančič, Gradnik To-ne Vodnik, Vodušek; od tujih mu je najbližji Giovanni Pascoli. Kot je Beličič ustvarjal vedno premišljeno

in v preizkusnem razpoloženju, nik-dar brez navdiha, tako je tudi ob svoji 75-letnici čutil, da je prav, če zbere svoje pesniško delo, ki ga je s toliko ljubeznijo ustvaril v letih med 1932 in 1986. Nastala je knjiga *Pesem je spomin*, izšla je v založbi Tabor v Trstu, septembra 1988; v njej je uredil in predstavil 215 pesmi, ka-terih smiselno, časovno in krajevno ozadje je podano z dvema razdelko-ma: Prva domovina in Druga domo-vina.

Kot je v naravi poezije — in še posebej — lirske — da razodeva člo-vekova čustva, razpoloženja in mi-sli, tako je njena enakovredna nalo-ga, da z umetnostjo odkriva človekov svet in skrivnosti obdajajočega oko-lja. In v obeh domovinah je Beličič prav romantično zavzet opazovalec in ljubitelj narave. Srce prve domo-vine mu je belokranjski svet med Čr-nomljem, kjer se je rodil (1913), in Rodinami, vasjo, kjer je preživel mladost pri ovdoveli in zato še bolj žilavo delavni materi. Svet, ki se od zadnjih podaljškov panonske ravní okrog Črnomlja dvigne v prisončno vinorodno Rodinsko goro, odprto to-plemu Sredozemlju. Tega lahko za-čutimo v svetli in prosojni Beličičevi liriki. Leta 1934 je prišel pesnik v Ljubljano, tam se je seznanil s pri-jatelji iz vse Slovenije, njegov svet se je razširil in idejno utrdil, njego-va ljubezensko občutena poezija pa je dobila priokus trpkosti v času, ki

se je iz ene stiske prelival v drugo, še večjo. Vrh tega obdobja je bil dosežen leta 1944, ko je izšla v Ljubljani zbirka Češminov grm, v kateri so poleg spominsko občutene naslovne pesmi še Moje Rodine, Pregnanci, Zadnji cilj in Mi-ka-el. Naslednje leto, že v drugem delu knjige Pesem je spomin, najdemo ciklus Mrtvi materi, ki spada med najboljše Beličičevo liriko, čeprav je bil skoraj do zadnjega dosegljiv v celoti samo v reviji Vrednote 1951.

Ob koncu vojne se je Vinko Beličič umaknil iz Ljubljane, za kratek čas okusil naše begunsko življenje, nato pa odšel v Trst, kjer je nad trideset let poučeval slovenščino na liceju „France Prešeren“. Kras je vzljubil kot rodno Belo krajino. Tu je sodeloval pri radijski postaji Trst, med obsežnim literarno kritičnim, proznim in prevajalskim delom pa moram navesti še posebej njegov skrben in vreden prevod Manzonijevih Svetih himen (1973). Danes ži-

vi Beličič na Opčinah in bi z gotovostjo dejal, da ga marsikak popoldan lahko najdeš na gmajni med Briščki, Repentabrom in Fernetiči, kjer se ne nagleda drobnih in velikih lepot božanske narave, medtem ko snuje, premišlja in piše. V razdelku Druga domovina predstavlja moroda višek Beličičevega povojnega ustvarjanja pesem Gmajna, ki jo moremo postaviti ob Češminov grm Prve domovine.

Značilnost Beličičeve lirike je v skladnosti različnih poetičnih prvin v različnih obdobjih; v skladnosti emotivnih, kakor tudi jezikovnih značilnosti. V njej ne prevladujejo ne romantični, ne klasični in ne modernistični motivi. Tu je še najbolj na delu skrivnostna moč tiste sinteze, ki je zmožna s polnim občutjem realnosti oblikovati globoke metafizične korenine. In pesem je spomin, ki ne mine v času, ampak se — kadar je pesem dobra — stoterno poglobi.

France Papež

ZBORNİK DOMA IN SVETA – ob 100-letnici

Najstarejša slovenska katoliška revija (kulturno-znanstvena in leposlovna) je lani preživela sto let: 1888-1988. V normalnih časih bi jo proslavljali s častjo, ki ji v resnici gre. Tako pa je preostanek dominsvetovcev v Sloveniji gotovo z drznim korakom pa z rastočo kulturno silo povzdignil glas, da izpriča svojo navzočnost: „Glejte, tu sem, vaš stari Dom

in svet, še živ, z željo po rasti in življenju!“

Tako je njegov glas oznanil združitve kulturnih delavcev domovine, zamejstva in izseljenstva v skupno kulturno ustvarjalno enoto — za počastitev stoletnice Doma in sveta.

30 slovenskih avtorjev sodeluje iz matične Slovenije, iz zamejstva in izseljenstva ter po več kot 45 letih

spet piše in govori v tem jubilejnem zborniku domá. Dom in svet nudi svoje nove besedne stvaritve (pesmi, prozo) in razgrinja svoje poglede na sodobno slovensko kulturo. Zbornik prinaša v skupni slovenski kulturni prostor duh medsebojnega spoštovanja, razumevanja in zaupanja v prihodnost slovenske kulture in moč dviga slovenskega naroda.

V treh delih avtorji razgrnejo svojo besedo. V prvem: (J. Dolenc, R. Ložar, A. Trstenjak, B. Grafenauer, J. Mahnič, F. Pibernik, A. Capuder, E. Škulj, T. Debeljak, J. Krivec) poglede na Dom in svet, spomine na urednike in pregled stoletnega dela. V drugem (S. Janežič, J. Kastelic, D. Ludvik, F. Papež, K. Rakovec, S. Šali, J. Šmit, R. Vodeb, V. Beličič, J. Dular, J. Krivec, B. Pahor) zveni živa beseda bivših še živih dominisvetovcev, ki se čudovito zлага druga k drugi, kakor da ne bi bila vmes časovna razdalja 45 let molka. V tretjem pa: (A. Stres, A. Rebula, J. Gradišnik, J. Pogačnik, M. Jevnikar, P. Zablatnik, F. Papež, J. Savelli, T. Kermauner) prinašajo avtorji svoje nove poglede na slovensko književnost in kulturo. Tako Zbornik brez dvoma pomaga v današnjih časih utrjevati skupno zavest narodnega obstoja in pospešuje misel o politični suverenosti slovenske državne samostojnosti.

Močan poudarek Zbornika ni le zgolj njegova stoletna počastitev, ampak bolj skupen nastop kulturnih delavcev, ki utrjuje zavest enotnega slovenskega kulturnega prostora.

Brez dvoma je čutiti novo rast, sveže klitje po 45 letih zatirane katoliške kulturne dejavnosti. Dušeče se pod silo zatiranja, prodira zdaj z novim cvetjem v obetajoče plodove. To bo pomagalo narodu iz duhovne omrtvelosti v preživetje temnih dni, v svetlo upanja sožitja in v zdravo rast kulture — v polnosti življenja.

Zbornik je izšel pri Mohorjevi družbi v Celju. Glavni urednik dr. S. Janežič.

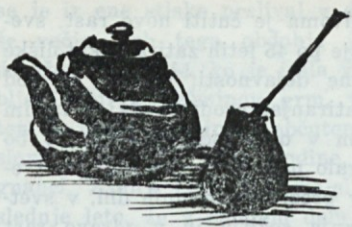
Iz Argentine so pri Zborniku sodelovali: T. Debeljak, Zadnji urednik DIS; J. Krivec, Nadaljevanje Doma in sveta v Svet in domu na tujem ter s prozo Že čriček prepeva; F. Papež, Slovenska beseda v Argentini in pesmi; K. Rakovec, Pesmi; J. Savelli, Glasbena dejavnost Slovencev v Argentini.

Ko je že spet oživel, mu želimo, da bi nas obiskoval v bodoče vsaj enkrat na leto in potrjeval tako svojo silo in potrebo po življenju. Iskreno pozdravljamo ta novi Dom in svet, ki nam zanesljivo priča, da je neke na obzorju zvezda resnične svobode!

Knjiga nas je presenetila v razkošni izdaji, kakor se to za častito obletnico spodobi.

Jože Krivec

med nami v Argentini

Na roditeljskem sestanku Slomškove šole je 30. julija govoril Marjan Loboda o slovenstvu naših otrok.

Izseljensko nedeljo je praznovala Argentina 3. septembra. Osrednje prireditve v cerkvi Nuestra Señora de los Emigrantes so se udeležili delegat dr. Alojzij Stare ter zastopstvo rojakov v narodni noši in s slovensko zastavo, prireditve v sanhuški stolnici pa tudi zastopstvo slovenskega dušnega pastirstva ter rojaki v narodnih nošah in z našo zastavo.

Moških duhovnih vaj v zavodu Marije Pomočnice v San Miguelu od 8. do 10. septembra se je udeležilo 33 mož. Vodil jih je Jože Bokalič CM.

Pri svetogorski Kraljici v cerkvi sv. Rafaela v Devoto se je v nedeljo 3. septembra udeležilo slovenske maše izredno veliko primorskih rojakov. Dušni pastir Jože Škerbec je podelil zakrament sv. maziljenja več kot 70 ostarelim rojakom.

23. dan Zveze slovenskih mater in žena je bil v soboto 2. septembra v Slovenski hiši. Zahvalno mašo v cerkvi Marije Pomagaj je daroval prelat dr. Alojzij Stare, na srečanju v obednici ob pogrnenih mizah pa

je imela govor predsednica ZSMŽ Pavlina Dobovšek, Marija Fink pa je recitirala Cankarjevo črtico Mater je zatajil.

Likovna razstava sester Andreje in Marjete Dolinar je bila od 29. septembra do 17. oktobra v Manzana de las Luces.

Mladinski dan na Pristavi je bil 3. septembra, v Našem domu v San Justu 10. septembra in 24. septembra v Hladnikovem domu v Slovenski vasi.

Komemoracija za gen. Rupnika in dr. Kacina je bila 3. septembra v Slovenski hiši z mašo in govorom Lojzeta Rezlja pred spomenikom junakom.

Razgovor z Lojzatom Rezljem o njegovih vtisih iz obiska v Sloveniji je bil 26. avgusta v Slovenskem domu v San Martinu.

Zdravnik in politik dr. Franc Bajda je 13. avgusta govoril v Slovenskem domu v Mendози o svojih izkušnjah v javnem življenju.

V Našem domu v San Justu so 16. septembra predvajali videokaseto o žalni slovesnosti za vetrinske žrtve

MOLITVENI NAMEN ZA DECEMBER

Splošni in misijonski: Da bi bila Mati Marija in sveti Jožef našim staršem vzornika in priprošnjika.

Slovenski: Da bi ob betlehemskelem Detetu spoznali neskončni dar božjega posinovljenja.

na ljubljanskih Žalah ob komentarjih Lojzeta Rezlja in drugih udeležencev.

Suhadolčevo veseloigro Figole-Fagole je Slovensko gledališče Buenos Aires ponovilo 9. septembra v Hladnikovem domu.

28. obletnico Slomškovega doma so ramoški rojaki praznovali v nedeljo 17. septembra pod Slomškovim geslom „Prijetelji, ne pozabimo, da smo Slovenci!“ Ob 11 je bilo dviganje zastav in petje himen ter pozdrav predsednika SD Marjana Lobode, nato slovesna maša, ki jo je daroval prelat dr. Alojzij Starc, po skupnem kosilu je bilo tekmovanje v odbojki mlajših skupin SDO in SFZ iz vseh slovenskih domov.

Popoldanski spored je bil posvečen 40-letnici Slomškove šole. Slavnostni govor je imel dr. Andrej Fink, odrski prizor S Slomškom od jutra do večera so ob veznem besedilu Marjana Lobode s Slomškovo besedo in pesmijo izvedli sedanji in nekdanji učenci Slomškove šole v režiji Frida Beznika in ob sodelovanju Klavdije Jakoš, Staneta Snoja, Tone-

ta Kržišnika in Toneta Selana. Za sklep so vsi navzoči zapeli Slovenija v svetu.

Na 2. sestanku mladcev in mladenk Velikega Buenos Airesa je 30. septembra govoril Franci Žnidar. Sestanek je bil v Slomškovem domu.

Dominik Oblak je 23. septembra pripovedoval na Pristavi v Castelarju o svojih vtisih ob obisku matične in zdomske Slovenije.

Na 8. kulturnem večeru SKA sta 23. septembra predstavila Vinko Rode in Tine Debeljak ml. novo pesniško zbirko Dolores Terseglav Ladijski dnevnik. Z recitacijami sta sodelovala člana gledališkega odseka Pavči Eiletz in Lojze Rezelj.

Na mladinskem sestanku je 1. oktobra v Slovenski hiši govoril Dominik Oblak o svojih vtisih iz Slovenije.

Tombolska prireditev v Slovenskem domu v San Martinu je bila 1. oktobra.

Zdravnik dr. Miha Stariha je 1. oktobra v Slomškovem domu govoril o stresu.

O namenih ZSMŽ je 1. oktobra v Našem domu v San Justu govorila Pavlina Dobovšek.

Na duhovniškem sestanku v septembru je predaval prelat dr. Mirko Gogala o grehu — veliki laži.

Proslava šolskih otrok na čast božjemu služabniku in očetu slovenskih šol Antonu Martinu Slomšku

je bila 23. septembra v Slovenski hiši z mašo in lutkovno predstavo Sneguljčice v izvedbi Balantičeve šole.

Na sestanku ZSMŽ je 4. oktobra v Slovenski hiši govoril Tine Debeljak ml. o razmerah v Sloveniji.

Obletnica pri svetogorski Kraljici v cerkvi sv. Rafaela je bila v nedeljo 1. oktobra. Po pétih litanijah Mater božje, recitaciji Tončke Čotar in slovesni maši, ki jo je daroval delegat dr. Alojzij Stare in med katero je pel zbor Svetogorski zvon pod vodstvom organista Gabrijela Čamernika, je igralska družina iz Carapachaya v režiji Tineta Kovačiča zagrajala Linhartovo veseloigro Županova Micka, primorski rojaki pa so se ob pogrnenih mizah zadržali še lep čas v prijateljskem srečanju in ob petju narodnih pesmi. Udeležba pri morskimi rojakovi je bila izredno številna in razpoloženje praznično in domače.

O „Slomšku, učeniku za vse čase“ je 6. oktobra predaval v Slomškovem domu Zorko Simčič,

Slovenci v San Luisu so se 22. avgusta predstavili na prireditvi mednarodnega folklornega dneva s slovenskim štantom, slovensko zastavo, narodnimi nošami, avdiovizualom in filmom o slovenskih plesih, petjem slovenskih narodnih pesmi in folklornimi plesi.

Občni zbor društva Počitniški dom dr. R. Hanželiča je bil 21. oktobra v Slovenski hiši.

Koncert Slovenskega pevskega zbora Gallus ob njegovi 40-letnici je bil v soboto 30. septembra. Pred koncertom je bila v cerkvi Marije Pomagaj maša za pokojne člane zbora. Dvorano je opremil Tone Oblak, da je nudila res slavnosten okvir jubilejnemu koncertu.

V 1. delu je mešani zbor zapel naslednje pesmi: J. P. Gallus, *Ecce quomodo moritur justus*; P. Kernjak, Rož, Podjuna, Zila; J. Klemenčič, O, pogledjte ptičke; U. Vrabec, Veter; Kramolc-Savelli, Lastovki; A. A. Srebotnjak, Pesem; A. Foerster, Naše gore; Bizjak-Mirk, V Tamar; M. Tomc, Slovenija v svetu; moški zbor pa je zapel: G. Ipavec, O mraku; G. Ipavec, Danici; Z. Prelovec, Škrjančku; H. Volarič, Rožmarin, J. Verbič, Vasovalec.

V odmoru sta čestitala zboru predsednik ZS arh. Jure Vombergar in delegat dušnega pastirstva prelat dr. Alojzij Stare.

V 2. delu je mešani zbor izvajal: M. Hubad, Škrjanček poje; V. Mirk, Dečle, to mi povej; L. Kramolc, Sem se rajtov ženiti; C. Pregelj, Venite, rožce moje; L. Kramolc, Kmetovski ovčar; R. Simoniti, Kolo; M. Hubad, N'mav čriez jizaro; D. M. Šijanec, S koroških planin.

Program je pel zbor s svojo sedanjostjo dirigentko Anko Savelli Gasser; kot solisti so nastopili Anica Mehle, Anica Rode, Matjaž Maček in Jože Malovrh.

Za sklep se je priključilo sedanjemu zboru še 60 nekdanjih članov zbora in vsi skupaj so zapeli 3 pesmi: A. Foerster, Pevec; E. Edamič, Li-

pa in Flajšmanov Triglav in dodali še Kremžarjevo-Osanovo Slovenijo v svetu pod taktirko ustanovitelja in 36-letnega pevovedje zbora dr. Julija Savellija, ki ga je zbor imenoval za svojega častnega člana.

Celotna prireditelja je bila praznik slovenske pesmi (ali — kot bi dejal župančič — vélika maša naše pesmi) ter vredna jubilejna proslavitev našega predstavniškega zbora.

„Naš dom“ v San Justu je praznoval svojo 33-letnico v nedeljo 8. oktobra. Ob 8. uri je bila v stolnici slovesna maša (delegat dr. Alojzij Starc) s petjem mladinskega zbora (Andrej Selan), ob 9 v domu dviganje zastav in akademija: Bajukovo pesmarico še bomo peli je predstavil Lojze Rezelj, pela pa sta šolski in mladinski zbor; ob 13 je bilo skupno kosilo, ob 15 pa športna tekmovanja.

Ob 18. uri je bil kulturni program: pozdrav predsednice ND Pavle Lipušček, slavnostni govor dr. Julija Savellija in Lipahova veseloigra Glavni dobitek; v režiji Frida Benjaka in s sceno Toneta Oblaka so igrali Janez Belič, Nuška Draksler, Boštjan Modic, Ivo Urbančič, Ivana Tekavec, Janez Marinič, Lučka Jerab, Cilka Bregar, Blaž Miklič in Lučka Oblak; za luči je skrbel Pavel Malovrh, za zvok pa Janez Jerab.

Na večeru, posvečenem priseljenecem, ki ga je ob pripravi na 500-letnico pokristjanjenja Amerike priredila Argentinska katoliška univerza

v Buenos Airesu, je v dvorani na ul. Paraguay 1706 10. oktobra, bil poleg nastopa Nemcev in Ukrajincev koncert SPZ Gallus pod vodstvom Anke Savelli-Gaser.

Na misijonski prireditvi v Slovenski hiši na svetovno misijonsko nedeljo 15. oktobra je bila najprej maša v cerkvi Marije Pomagaj, nato pa proslava v dvorani: govor Miloša Mavriča o naši misijonski dolžnosti, pevski nastop Mladinskega zbora iz San Justa (Andrej Selan) in avdiovizual: Jože Cukale DJ, Indijo žeja po Odrešeniku.

Na 9. kulturnem večeru SKA je bila 7. oktobra predstavitev knjige Franceta Perniškega Zgodovina slovenskega Orla. Uvodno predavanje Rudolfa Smersuja je prebrala dr. Katica Cukjati.

Na 10. kulturnem večeru SKA je 21. oktobra predaval msgr dr. Mirko Gogala o teoloških problemih v Evropi. Akad. slikar in rezbar Ivan Bukovec je obenem razstavil križev pot za cerkev Marije Kraljice v Slovenski vasi.

Šahovski turnir sta organizirala Slovenska šahovska zveza za vse slovenske šahiste po švicarskem sistemu na sedem kol za soboto 21. oktobra in naslednje sobote.

Prešernovo Zdravljico je slovenski parlament 27. septembra 1989 določil za slovensko himno.

Na sestanku Lige žena-mati v San Martinu je 18. oktobra pred-

vala Betka Maček-Vitrih o slovenskih narodnih šegah in običajih ob praznikih.

Šolska sestra Evelina Vrhovec (84) je umrla 4. oktobra v provincialni hiši v San Lorenzo, Santa Fe. Rojena je bila 1905 na Verdu pri Vrhnikih, v Argentino je prišla prostovoljno misijonarit s prvo skupino 5 sester 1931. Delovala je v frančiškanskem misijonu v Laishi, severno od Formoze, med Indijanci Toba, pozneje pa kot prednica v Paragvaju v bolnišnici, 1956 je postala vrhovna predstojnica južnoameriške province. Na Paternalu v Buenos Airesu je zgradila nov zavod (internat) za deklince.

Na duhovniškem sestanku 25. oktobra je govoril Jože Guštin o apostolskem pismu Janeza Pavla II. o liturgiji.

Svojo 40-letnico je pevski zbor Slovenskega doma v San Martinu proslavil v soboto 21. oktobra s koncertom, ki ga je dirigiral sedanji zborov pevovodja Janez Mežnar.

Na letnem srečanju javnih delavcev na Pristavi v Castelarju je 16. oktobra govoril Zorko Simčič o vprašanjih našega slovenstva.

XXII. pristavski dan je bil v nedeljo 22. oktobra. Geslo dneva je bilo „Zvesti idealom — novim časom naproti“, program pa je obsegal kon-

celebrirano sv. mašo, skupno kosilo, mladinska športna tekmovanja, v kulturnem programu govor Lojzeta Rezlja, nastop folklorne skupine in skupine „Le ludje“ in na koncu družabni del.

28. srečanje slovenskih duhovnikov iz zamejstva in zdomstva je bilo od 20. do 23. avgusta v Gorici. Udeležilo se ga je nad 40 duhovnikov. Časnikar Viktor Blažič je govoril o povojnem času v Sloveniji in omenjal odpravo zasebne lastnine in svobode, načrtno uničevanje krščanstva in na njem temelječe moralne usmeritve, pokol domobrancev na Rogu in drugod, pogrom proti kmetom in drugo. Ob okrogli mizi so sodelovali tudi prof. dr. Andrej Capuder, tajnik MOŠ-a Leon Marc in dr. Janez Gril. — O pokristjanjevanju Slovencev iz Ogleja je predaval dr. Rajko Bratuž.

Med Poljsko in apostolskim sedežem spet redni diplomatski odnosi

14. julija 1989 sta apostolski sedež in poljska komunistična vlada vzpostavili spet diplomatske odnose na ravni apostolske nunciature in veleposlaništva. Poljski komunistični režim je 12. septembra 1945 enostransko ukinil konkordat iz leta 1925 pod pretvezo, da se apostolski sedež ni držal nekaterih določil konkordata med nemško zasedbo Poljske.

Iz Slovenije

Umrli duhovniki: Biseromašnik

Anton Dodič je umrl v Rimu 9. avgusta; rojen je bil v Ljubljani 1905, med vojno je delal v dobrodelni pisarni za begunce, maja 1945 se je umaknil iz Slovenije in bil potem hišni duhovnik pri Usmiljenih bratih v Rimu. Zlatomašnik **Ivan Hlad**, župnik na Vogrskem, je umrl 10. avgusta; rojen je bil pred 75 leti v Vrhpolju pri Vipavi, 1951 je bil obsojen na 16 let zapor, češ da je vzdrževal špijonsko mrežo prek Vatikana z ZDA, v zaporu je bil 9 let. Župnik v pokoju **Jože Mlaker** je umrl v Mariboru 17. avgusta; rojen je bil 1909, deloval na župnijah do 1988. Zlatomašnik **Franc Drevenšek** (rojen l. 1913), župnik pri Sv. Rupertu nad Laškim; umrl je 17. avgusta.

Msgr. Leon Kristanc (r. 1901 v Senčurju pri Kranju, v Sloveniji nazadnje župnik v Prežganju, od maja 1945 v avstrijskih begunskih taboriščih), je umrl 15. avgusta v Kaliforniji v ZDA.

Dr. Franc Šegula (r. 1922, duhovnik mariborske škofije, 7 let deloval med Slovenci na Koroškem in 22 let v Rimu kot tajnik na Urbaniani in potem kot oficial pri Kongregaciji za evangelizacijo narodov ter hkrati kot glavni postulator za beatifikacijo Slomška), je umrl 28. avgusta na Koroškem.

Prof. Jože Gregorčič (r. 1908 v župnji Fara ob Kolpi, prefekt v

škofovih zavodih, od konca vojne dušni pastir v Tržiču, na Krki, Polici in Bevkah ter velik kulturni delavec) je umrl v Stični 5. septembra.

Vili Stegu (izseljenski duhovnik v Ingolstadt v Nemčiji, r. 1943 v Premu v koprski škofiji) je umrl za srčno kapjo 26. septembra 1969.

Odkritja spomenika „triglavskemu župniku“ Jakabu Aljažu na Dovju: Mojstrani se je 27. avgusta udeležilo okrog 2500 Slovencev. Kip je visok 3 metre in ulit iz brona. Naredil ga je srbski kipar Nebojša Mitrić.

Mašo na prostem je vodil nadškof šuštar, ki je ob spominu na Aljaža poudaril trojno nalogo: 1. Ohraniti stvarstvo pred zastrupljenjem in uničevanjem. 2. Ohraniti resnično prijateljstvo in dobroto do vsakega človeka, a to najprej v iskreni ljubezni do slovenskega naroda. 3. Ne pozabiti, da je tisti, ki nam vse daje, Bog, naš stvarnik.

Načrtujejo tudi graditev nove kaple na Kredarici, kjer je nekdajno kapelo dal porušiti režim.

750-letnico minoritskega samostana v Ptujju so proslavili od 14. do 17. septembra s kulturnimi prireditvami, duhovnimi srečanji in slavnostno zahvalno mašo.

Baragov dan 89 je bil 17. septembra v Preski pri Medvodah. Po somaševanju škofa dr. Stanislava Leniča za duhovniki je na akademiji govoril glavni pospeševalec Baragove zadeve v Rimu p. dr. Bruno Korošak o delu za beatifikacijo v zadnjem letu.

KJE JE KAJ

LETO 56

DECEMBER 1989

ADVENT IN BOŽIČ	Božično voščilo „Duhovnega življenja“ 577 Adventni čas in adventne pesmi (Anton Na- drah) 578 Božična molitev (Vinko Beličič) 581 Rojen je Rešenik (Stanislav Lenič, škof) .. 582 Blagoslovljen in vesel božič! (Alojzij Šu- štar, nadškof) 584 Božič v celici št. 134 (Jožko Kragelj) 586 Božični sijaj (Vinko Beličič) 590 Dete, odpri naša srca! (Družina) 591
ROŽMAN	Govor škofa dr. Gregorija Rožmana na slav- nostni akademiji 16. X. 1949 v Buenos Ai- resu 592 štrideset let „Gallusa“ (Zorko Simčič) 596
„GALLUS“ ŠFZ IN SDO	Pismo našim dekletom in fantom ob 40-let- nici mladinskih mladinskih organizacij (Alojzij Stare) 600 In življenje teče naprej... (France Pernišek) 602 Molitve za Slovenijo 604 Pogovor z voditeljico Slomškove šole Heleno Župan-Malovrhovo (Jože Škerbec) 605 Pogovor z dr. Andrejem Finkom o poklicano- sti izobražencev (Jože Škerbec) 611 U usodi domobrancev (Bavcon, Delo, Ljub- ljana) 616 Žrtve in morilci (Dolinar, Mladina, Lju- bljana) 617 Skepi Pastoralnega občnega zbora ljublj- ske nadškofije 1988 618 Iz kronike Cerkve na Slovenskem 635 Odpusti mi, Nataša! (Sergej Kurdjakov) .. 622 Vinko Beličič: Pesem je spomin (France Pa- pež) 627 Zbornik Doma in sveta — ob 100-letnici (Jože Krivec) 628 Med nami v Argentini 630
IZ DNEVNIKA MOLITEV POGOVORA	
O USODI DOMOBANCEV	
CERKEV V SLOVENIJI	
PODLISTEK NOVI KNJIGI	
IZ KRONIKE	

AÑO 56

DICIEMBRE 1989

DUHOVNO ZIVLJENJE

Uredil uredniški odbor (Jože Škerbec)

izdalo Slovensko dušno pastirstvo v Argentini (msgr. dr. Alojzij Starec)

Tiskala tiskarna „Vilko“ s. r. l., Estados Unidos 425,

1101 Buenos Aires, Argentina

I. UVODNIKI

Slovenska verska skupnost v Argentini v letu 1989 (A. Starec)	1
Sto štirideset let slovenskega spomina (France Papež)	65
Velikonočno voščilo DŽ	129
Romarji in spokorniki (Marjan Schiffrer)	193
V občestvu z mučenci (Marko Kremžar)	257
Veselje in žalost, skrbi in upanje v slovenskem verskem občestvu v Argentini (A. Starec)	321
Ob 20-letnici Navodila za dušno pastirstvo izseljencev (Alojzij Starec)	385
Slomšek med nami živi in govori (Franc Kramberger, škof) ..	449
Škof dr. Gregorij Rožman (Alojzij Geržinič)	513

Božično voščilo DŽ	577
--------------------------	-----

II. OB 30-LETNICI ŠKOFA ROŽMANA

Ljubi in delaj, kar hočeš (Božidar Fink)	9
Škof Rožman je bil velik Slovenec (škof Lenič v Mladini)	160
Škof dr. Gregorij Rožman (v domovini, begunec, njegova osebnost), Alojzij Geržinič	405, 454, 513
Marija slovenskega naroda ne bo zapustila (škof Rožman)	518
Pobožnost petih prvih sobot (škof Rožman)	521
Govor škofa Rožmana na slavnostni akademiji 16. X. 1949 v Buenos Airesu	592

III. LITURGIČNO LETO

Molitev ob starem in novem letu	4
Naš postni čas	70
„prah boste in pepel“ (L. Kozar)	71
Jezusove besede s križa (F. Rozman)	130
Križ (L. Kozar)	135
Od cvetne do velike nedelje (Kristjan moli)	137
Glej, tvoja mati! (Metod Pirih)	141
Marijino mesto v našem življenju (F. Kramberger)	197
Potrebnost molitve (past. pismo slovenskih škofov)	199
Molitev v našem vsakdanjem življenju (slovenski škofje)	269
Ob praznikih sv. Rešnjega telesa in Srca Jezusovega	286
Marija tudi Slovencem mati (Z. Tavčar)	389
Papež o molitvi rožnega venca	523
Adventni čas in adventne pesmi (Anton Nadrah)	578
Rojen je Rešenik (Stanislav Lenič, škof)	578
Blagoslovljen in vesel božič! (Aljotij Šuštar, nadškof)	582
Dete, odpri naša srca!	591

IV. IZ ŽIVLJENJA CERKVE

Papež o krščanskih laikih (R. Koncilija)	239
Listina o razizmu	240
Smisel dogem	252
Po enem letu proslave tisočletnice ruskega krščanstva (Tone Ilc)	338
Preganjanje Cerkve med francosko revolucijo	341
Pornografija in nasilje (papeški svet za družbena občila)	478

V. NAŠA VPRAŠANJA

Ohranjanje vere in slovenstva med zdomci in izseljenci (B. Rozman)	12
Poslanica SNO	32
Iz govora M. Lobode in M. Schiffrerja	33
Pozdrav mladini (Janez Rihar)	34
Pred 3 leti nas je zapustil msgr.	

A. Orehar (F. Pernišek) ...	147
Dr. Janez Janež, 40 let misijon-ski zdravnik (S. Jerebič)	153
Mimo dnevnih novic (M. Krem-žar)	167
Vztrajnost in prilagodljivost (B. Fink)	204
Pomen dušnega pastirstva za iz-seljence († A. Orehar)	209
Iz življenjskih spominov in pre-skušenj (B. Bajuk) 214, 297,	351, 423
Zakaj nisem bil partizan? (I. Korošec)	263
Ob nedelji našega verskega tiska (J. Škerbec)	324
50-letnica kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani (M. Mag-ister)	334
Župnik in urednik J. Jurak — umrl (A. Starc)	452
S spomini na novo pot (B. Fink)	460
Posredujmo spomine mladim (B. Bajuk)	485
Moje slovenstvo (M. Adamič) ..	468
Naši skupni domovi (B. Fink) ..	529
Laiki in politika (L. Kukoviča) ..	532
Štirideset let „Gallusa“ (Z. Sim-čič)	
Pismo ob 40-letnici SDO in SFZ (A. Starc)	604
Molitev za Slovenijo	604
In življenje teče naprej... (iz begunskega dnevnika), F. Per-nišek 42, 170, 300, 347, 419,	487, 561, 602
Ob dogajanjih v Sloveniji (SNO) platnice december	

VI. MED NAMI V ARGENTINI

Ga. Pavla Selan (A. Starc)	44
Iz naše kronike 58, 128, 253, 299, 304, 316, 377, 445, 509, 573	630
Naselitev rojakov v Mendozi po drugi svetovni vojni (B. Ba-juk)	
Slovenske šole v Argentini v šol-skem letu 1988 (F. Vitrih) ..	57
Krsti, poroke in smrti med Slo-venci v Argentini v l. 1988 ..	125
Dr. M. Komar prejel odličje ...	166
Zlatoporočenca Troha (T. Kun-čič)	303

Zgodba o gorenjskem „Tarziciju“ (B. Bajuk)	490
---	-----

VII. POGOVORI

(Jože Škerbec)

z arh. J. Vombergarjem o naših vprašanih	88
z Nevenko Magister o mladinskih organizacijah	293
z dr. Z. Inzkom, avstrijskim di- plomatom pri OZN v N. Yorku	324
z dr. J. Zdešarjem, delegatom za dušno pastirstvo v Nemčiji in na švedskem	414
z usmiljenko s. Francko-Cecilijo Rode	480
z dr. M. Kremžarjem o slovenski politični preteklosti in seda- njosti	535
s Heleno Zupan-Malovrh, vodite- ljico Slomškove šole	605
z dr. A. Finkom o poklicanosti izobražencev	611
s Katico Kovač-Dimnik, vodite- ljico Rožmanove šole (R. Ma- rinšek)	290

VIII. O NAS IN NAŠIH ŽRTVAH PIŠEJO

Dan vseh svetih 1988 na ljub- ljanskih žalah (S. Hribar-J. Zadravec)	19
Glas slovenske emigracije (Mla- dina)	220
Drevo sprave (Knep-Hribar) ..	221
Vetrinjskim žrtvam ob lipi sprave na žalah	435, 456
A. Stres o slovenski politični e- migraciji (Mladina)	456
O usodi vrnjenih domobrancev (Delo)	616
Žrtve in morilci (Mladina)	617

IX. CERKEV NA SLOVENSKEM

Škof Lenič stopil v pokoj (nad- škof Šuštar)	24
Pastoralni občni zbor ljubljan- ske nadškofije 88	26
Zaskrbljenost slovenske Cerkve ob dogajanjih v Sloveniji in Jugoslaviji	28
Iz kronike Cerkve v Sloveniji 62, 191, 255, 278, 317, 382, 434, 444, 444, 471, 522, 528, 635	

Slovenija, naj ti bodo zvezde mi- le! (Naša luč)	98
Večja zakonitost ali doslednejša krivica (A. Stres)	99
Izhod iz prelomnih časov (J. Gril)	100
20 let slovenske cerkvene pokra- jine	127
Ob 50-letnici škofa Janeza Gni- dovca (Al. Geržinič)	81
Zmaga materine vere pri Cankar- karju (R. Koncilija)	84
Veselje nad demokratizacijo (Pravičnost in mir)	219
Molimo za domovino (Al. Šuštar)	274
Veselje in žalost, upanja in skr- ki v Cerkvi na Slovenskem (A. Šuštar)	275
Zakaj papež ne pride v Jugosla- vijo? (Al. Šuštar)	279
Zapori lazarista S. Žaklja (Mla- dina)	318
Sklepi Pastoralnega občnega zboru ljubljanske nadškofije 88, 361, 508, 556, 635	
Škofijski zbor v Mariboru	365
Slovenska samobitnost na razpot- ju časa (ND)	366
Kako so zažgali škofa Vovka (Tretji dan)	370
Zahteve Medškofijskega odbora za študente	436
Izjava komisije Pravičnost in mir 450-letnica Svete gore pri Gor- rici (B. Melink)	392, 524
Četrta postaja (Jožko Kragelj) .	567
Kaj grozi uničiti in kaj lahko reši slovenski narod (R. Kon- cilija)	546
Božič v celici št. 134 (J. Kragelj)	586

X. ZA NAŠE KRŠČANSKO ŽIVLJENJE

Kako prav živeti? (Alojzij Šu- štar) 40, 73, 179, 231, 281, 281, 326, 398, 472, 525	
Sveto pismo — moj vsakdan (F. Rozman) 75, 181, 233, 283, 328, 401, 474	
Jezusovo 30-letno bivanje v Na- zaretu (F. Rozman)	76
Bogoslužna znamenja pri maši (L. Kozar) 79, 183, 235, 285, 331, 400, 477, 527	

XI. ZA DRUŽINO

So nekateri samski... (Vital Vi- der) 107, 177, 236, 287, 333, 403	
Rojstvo (S. Kitzinger) 104, 174	
Tri matere (J. Kralj) 466	
Materinščina — del doma (Na- ša luč) 467	

XII. ČLOVEKOVE PRAVICE

Splošna deklaracija človekovih pravic 35	
Človekovo dostojanstvo presega državne in kulturne meje (A. Stres) 93	

XIII. † DR. TINE DEBELJAK

Dr. T. Debeljak — umrl 176	
Portret literata (F. Papež) 223	
Iz govora M. Kremžarja 228	
Kaj je T. D. objavil v DŽ? 229	

XIV. NOVE KNJIGE

M. Bajuk, še bomo peli (T. Brulc) 120	
S. Janežič, Puntarji (T. Brulc) 305	
B. Pascal, Misli (R. Smersu) . 307	
V. Beličič: Pesem je spomin (F. Papež) 627	
Zbornik Doma in sveta — ob stoletnici (J. Krivec) 628	

XV. PROZA

Neodposlano pismo (Jože Kri- vec) 5	
Pratika (Emilijan Cevc) 46	
Skrinja (E. Cevc) 109	
Četrta postaja (I. Cankar) 142	
Nedelja (I. Cankar) 144	
Snidenje (J. Krivec) 266	
V dolini belega cvetja (J. Kri- vec) 354, 426, 492	
Nebesa pod Triglavom (I. Can- kar) 470	

XVI. PODLISTEK

Odpusti mi, Nataša! (S. Kur- djakov) 51, 114, 186, 242, 309, 374, 438, 501, 571, 622	
--	--

XVII. POEZIJA

Vladimir Kos: Med spomini in bo-
žično resničnostjo, (platn. jan.),
Adventni svet ob morju 6, Ust-

varjalec src in zvezd 6, Vriskaj, harfa duše! 140, Skoraj kakor v epu 173, Tisti zamrzlo samotni večer 194, Le enkrat na leto 195, Prosinčeva kolednica 196, Svet v veliki noči 196, Vrtnica škrlatnih barv 203, Po dobrem delu 227, Resno vprašanje 227, Japonsko jutro 268, Na binkošno polnoč 325	
Novo leto, Dobro delo (L. No- vy) 4	8
Božična molitev (V. Beličič) ...	8
Trije kralji (K. Mauser)	8
Novo leto (J. Menart)	8
Novoletno voščilo (L. Šorli)	50
Iz Krsta pri Savici (Prešeren), platnice februar	68
Zdravljica (Prešeren)	69
Iz Speva rodni besedi (S. Šali) ..	86
Luč je in Bog je (I. Cankar) ..	146
Velika noč (V. Truhlar)	260
Iz zbirke Puntarji (S. Janežič) ..	273
Samogovor (J. Cukale)	388
Hvalnica (Mauser) platn. avg.	391
Begunka pri zibelki (Župančič)	
Na Sveti gori (L. Šorli)	
Jezik (F. Papež) platn. sept.	
Slovenija v svetu (M. Kremžar) platn. okt.	590
Božični sijaj (V. Beličič)	

SODELAVCI DŽ 1989

Marjan Adamič, prof. Božidar
Bajuk, Tone Brulc, Jože Cuka-
le CM, dr. Andrej Fink, Božidar
Fink prof. Alojzij Geržinič, To-
ne Ilc, dr. Zdravko Inzko, Stan-
ko Jerebič, dr. Marko Kremžar,
dr. Jože Krivec, lic. Ivan Korō-
šec, dr. Vladimir Kos, Katia
Kovač-Dimnik, dr. Lojze Kuko-
vica, Tilka Kunčič, lic. Milan
Magister, prof. Nevenka Magi-
ster, Rezi Marinšek, France Pa-
pež, France Pernišek, s. Fran-
cka-Cecilija Rode, lic. Marjan
Schiffner, Zorko Simčič, Rudolf
Smersu, dr. Alojzij Starc, Jože
škerbec, France Vitrih, arh. Ju-
re Vombergar in Helena Zupan-
Malovrh.

Zunanja oprema in stalna za-
glavlja: Stane Snoj.

Malo za šalo...

„Kje si dobil svojo ženo?“

„S Primožem sva zanjo kartala.“

„In ti si zmagal?“

„Ne, izgubil.“

— — —

„Gospod doktor, pomagajte mi. Prepričan sem, da sem konj,“ pravi pacient psihiatru.

„Seveda vam bom pomagal. Samo zdravljenje bo veliko stalo,“ odvrne psihiater.

„To zame ni noben problem. Prejšnjo nedeljo sem namreč zmagal na konjski dirki v Palermu.“

— — —

„Moja žena ima rojstni dan, pa ne vem, kaj bi ji podaril.“

„Potem pa jo vprašajte, kaj si želi.“

„Toliko pa bi ji vseeno ne hotel žrtvovati.“

— — —

Zaljubljenost. — Peter piše svoji zaročenki:

Zjutraj ne morem jesti, ker moram vedno misliti nate. Zvečer ne morem jesti, ker moram vedno misliti nate. Ponoči ne morem spati, ker sem tako strašno lačen.“

— — —

„Ta klobuk vas naredi za deset let mlajšo, gospa,“ pravi prodajalka.

„Potem pa ga ne vzamem,“ pravi gospa.

„Zakaj ne?“ se čudi prodajalka.

„Oh,“ se nasmehne gospa, „ker bi bila videti za deset let starejša vsakokrat, ko bi ga odložila.“

Uvoženo od doma

Če cepiš fevdalizem s samoupravljanjem, dobiš to, kar imamo.

— — —

Krivce bi morali poiskati med spomeniki.

— — —

Sodobni Gogolj bi dandanes napisal Prodane duše.

— — —

Prišli so takšni časi, da imajo starci lepše perspektive kot mladci.

— — —

Če nam ne bo uspešno znižati inflacije, bo pač moral dinar odstopiti.

— — —

Bo že res, da novorojenci vidijo prihodnost, zato zajokajo, čim jo ugledajo.

— — —

Vsi tisti, ki vedo za nepokrite naložbe, so očitno dobro kriti.

— — —

Bolj ko izgorevamo v boju za napredek, bolj smo premraženi.

— — —

Obstali smo na križišču in sedaj čakamo na dovoljenje za uvoz smerokazov.

— — —

Kako naj podpišem odstop, ko sem pa nepismen.

— — —

Odločili smo se za postopne korake v našem razvoju in sedaj vsi lepo postopamo.

— — —

Za zaprtimi vrati načrtujemo odprto družbo.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga konzorcij (Slovensko dušno pastirstvo); urejuje uredniški odbor (Jože Škerbec) — Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877. — Tiska VILKO s. r. l., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. — ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. — AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1989: **A** 7.500.- in izdatki za pošto; drugod 27 USA dolarjev. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena (dr. Luis Starc); director: José Škerbec - Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. - Registro Nac. de la Prop. Intelectual N° 90.877. — Talleres Gráficos 'V i l k o' S. R. L., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.

